

ŞƏRQ

Müstəqil İctimai-siyasi qəzet

www.sherg.az

15 aprel 2021-ci il (cümə axşamı)

İnsanlar çox əziyyət çəkir

Heç olmasa şənbə günləri ictimai nəqliyyatın işi bərpa olunmalıdır

(Səh.8)

Günün içindən...

“Zəngəzur dəhlizi reallığa çevrilir”

Azərbaycan Prezidenti:
“Biz çoxtərəfli əməkdaşlığa
ümid bəsləyirik”

Dünən sənədlərin imzalanması mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər.

(səh.2)

“Görünür Fransa səfirinin ləyaqət anlayışı fərqlidir”

XİN Fransanın Ermənistandakı səfirinə cavab verdi

(səh.4)

Yarım milyon hərbi hərəkətə keçdi

Müharibə addım-addım yaxınlaşır

Son dəqiqə xəbərlərə görə, Rusiya ordusu son 50 ilin ən böyük həmləsini etdi. Qara dənizin üzərində rus savaş təyyarələri havalanıb, açıqlamalar arxa - arxaya gəlir.

Bu arada ABŞ hərbi gəmilərini Qara dənizə göndərmək planı təxirə salınıb.

(səh.3)

Minsk qrupu söz haqqını çoxdan itirib

“Yenidən meydana çıxıb təkliflər səsləndirmək arxadan atılan daş effekti yaradır”

(səh.8)

“Bizə yaraşan iş deyil”

Şuşaya, Kəlbəcərə, Ağdama giriş pullu ola bilməz

(səh.7)

Bakıda qadın körpəsini küçəyə atıb, qaçmaq istəyib

Onlar sığınacağa çatanda uşaq ac idi

(səh.8)

✓ Ermənistanın canına Zəngəzur qorxusu düşüb

Ona görə sərhədlərində Rusiyanın hərbi bazasını qurmağa çalışır

(səh.6)

✓ Eyni məktəbin 2 müəllimi koronavirusdan vəfat etdi

(səh.9)

✓ Türkiyənin yeni raketi hədəfləri dəqiq vurdu

İsrail, ABŞ və İngiltərədə hələ bu silahların tədqiqatları aparılır

(səh.7)

✓ Daha 2 293 nəfər koronavirusa yoluxub

31 nəfər vəfat edib, 2 071 nəfər müalicə olunaraq sağalıb

(səh.9)

Dünən sənədlərin imzalanması mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər.

Əvvəlcə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bəyanatla çıxış edib.

- Hörmətli Aleksandr Qriqor-yeviç.

Hörmətli qonaqlar.

Xanımlar və cənablar.

Aleksandr Qriqor-yeviç, Sizi Azərbaycanda bir daha səmimi qəlbənd salamlayıram. Sizin səfəriniz ölkələrimiz arasında dostluq münasibətlərinin daha da inkişaf etməsi üçün çox böyük əhəmiyyətə malikdir. Səfər dünən başlanıb. Dünən biz ətraflı söhbət apardıq, ikitərəfli gündəliyə aid praktiki olaraq bütün məsələləri, habelə regional problemləri müzakirə etdik. Mən Dağlıq Qarabağ münaqişəsi həll ediləndən sonra yaranmış vəziyyət barədə Aleksandr Qriqor-yeviçi məlumatlandırdım. Müzakirə etdiyimiz bütün məsələlər barədə tam qarşılıqlı anlaşma var.

Bu gün danışıqlar davam etdi. Biz xarici işlər nazirlərinin, habelə nümayəndə heyətlərinin üzvlərinin iştirakı ilə geniş tərkibdə ətraflı söhbət apardıq. Bizim münasibətlərimiz artıq zamanın sınağından çıxıb. Bu münasibətlərin çox yaxşı tarixi var. Biz qarşılıqlı əlaqələrimizin bütün dövründə həmişə münasibətlərimizin inkişafı ilə bağlı məsələləri həll etmişik. Bizim aramızda heç vaxt həll edilməmiş və ya hansısa operativ müdaxilə tələb edən məsələlər olmayıb. Biz hədəflərimizi çox dəqiq müəyyən etmişik, icracılara konkret tapşırıqlar vermişik və qarşıya qoyulmuş məsələlərin reallaşdırılmasına nəzarət etmişik. Bundan ötrü müntəzəm görüşlər keçirmişik və keçiririk. Mən dəfələrlə Belarusa, Aleksandr Qriqor-yeviç isə Azərbaycana səfər edib. Bizim görüşlərimiz müntəzəm xarakter daşıyır və yenə də belə olacaq. Pandemiya ilə əlaqədar bir qədər fasilə yaranıb, lakin vəziyyət imkan verən kimi biz Aleksandr Qriqor-yeviçi salamlamağa çox şadiq və Azərbaycana səfər etməsi barədə dəvətimizi qəbul etdiyi üçün ona təşəkkürümü bildirmək istərdim.

Siyasi baxımdan müntəzəm surətdə həm dövlət başçıları, həm də xarici siyasət idarələrinin başçıları səviyyəsində məsləhətləşmələr aparılır. Biz fəal əməkdaşlıq edirik, beynəlxalq strukturlarda bir-birimizi dəstəkləyirik və gələcəkdə də belə edəcəyik.

Bu gün hökumətlərarası komissiyaların həmsədrləri və nümayəndə heyətlərinin üzvləri görüşmüş işlər barədə məruzə etdilər. Nazirlər və nümayəndə heyətlərinin üzvləri dünən görüşüblər. Beləliklə, dünənki gün həm də münasibətlərimizin daha da möhkəmlənməsi məsələlərinə həsr edilib, əmtəə dövriyyəsinin şaxələndirilməsi və artırılması çərçivəsində gələcək əməkdaşlığın konkret istiqamətləri müəyyən edilib. Ötən il əmtəə dövriyyəsi xeyli artıb, lakin bu əsas etibarilə Belarusa xam neftin çatdırılması hesabına mümkün olub.

Bu ilin birinci rübündə xam neftin çatdırılması daha böyük həcmdə davam edib və düşün-

“Zəngəzur dəhlizi reallığa çevrilir”

Azərbaycan Prezidenti: “Biz çoxtərəfli əməkdaşlığa ümid bəsləyirik”

rəm ki, keçən ilki həcmi əhəmiyyətli dərəcədə üstələyəcəyik. Marşrut artıq testlənib, layihə qarşılıqlı faydalıdır. Təbii ki, biz bu sahədə əməkdaşlığı genişləndirmək, məhz energetika sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi məsələlərini nəzərdən keçirmək niyyətindəyik, yeni Belarusun neftayırma zavodlarına təkə xam neft çatdırmaqla kifayətlənməyəcəyik.

Biz Qarabağda işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpasında bir sıra istiqamətlər üzrə - həm şəhərsalma, həm infrastrukturun yaradılması, kənd təsərrüfatının inkişafı sahələrində Belarus şirkətlərinin gələcək iştirakı ilə bağlı məsələləri ətraflı müzakirə etdik.

Biz dünən də, bu gün də Belarusun aqroşəhərciklər yaradılması sahəsində təcrübəsini geniş müzakirə etdik. Mən Aleksandr Qriqor-yeviçə məlumat verdim ki, Qarabağ "yaşıl enerji" zonası elan edilib və birinci "ağıllı kənd" layihəsi praktiki olaraq həyata keçirilməyə hazırdır. Əlbəttə, bu sahədə Belarusun təcrübəsi nəzərə alınmaqla bu istiqamətdə işləmək çox maraqlı olardı. Mən daha sonra dedim ki, biz ərazilərin bərpası işlərinə yalnız dost ölkələrdən olan şirkətləri cəlb edəcəyik. Belarus da Azərbaycan üçün belə ölkədir. Qarabağın bərpası layihələrində üç dost ölkədən olan şirkətlər artıq işləyirlər. Ümidvarıq ki, dördüncü ölkə Belarus olacaq. Biz bu sahədə məsləhətləşmələri davam etdirmək üçün Azərbaycan hökumətinin üzvlərinin Belarusa səfərləri barədə artıq razılıq əldə etmişik.

Bizim hazırladığımız ilk nəşrin bir nüsxəsini Aleksandr Qriqor-yeviç təqdim etdim. Həmin nəşrdə bizim azad etdiyimiz şəhərlərin işğaldan əvvəlki fotosəkilləri və erməni işğalçıları tərəfindən həmin torpaqlarda törədilmiş vandalizmin və barbarlığın fotosəkilləri var.

Hesab edirəm ki, münaqişədən sonrakı inkişafıla bağlı vəziyyət bütövlükdə müsbət səciyyəyəndir. Mən münaqişədən sonrakı vəziyyətin inkişafına bizim yanaşmalarımız və bu haqda bizim təsəvvürümüz barədə Alek-

“Qarabağın bərpası layihələrində üç dost ölkədən olan şirkətlər artıq işləyirlər. Ümidvarıq ki, dördüncü ölkə Belarus olacaq”

ğa çevrilir. Biz çoxtərəfli əməkdaşlığa ümid bəsləyirik.

***

Sonra Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko bəyanatla çıxış edib.

- Mənim mövqeyimi bütün dünyaya bilir, Azərbaycan və erməni xalqları da bilir. Mən həmişə həyatı əsas götürmüşəm. İlham Heydər oğlu həmişə şahid olub, hələ onun atası Heydər Əliyev ilə görüşlərdə bu barədə söhbət düşəndə mən həmişə sual edirdim: deyən, Qarabağdakı insanlar son hadisələrə, bu hərbi əməliyyatlara qədər daim zülm altında yaşadıklarına görə xoşbəxtdirlərmi? Orada onlara yaxşıdır? Bir də ki, orada sovet dövründə onların ondabir hissəsi, bəlkə də daha az hissəsi qalıb. Dözülməz həyatdır. Deməli, bu problemi necə həll etmək lazımdır. Mən həmişə açıq danışmışam, bəzən tənqid atəşinə məruz qalmışam, amma bu problemi necə həll etməyin lazım olması barədə öz mövqeyimi bildirmişəm. İlham Heydər oğlu tam səmimi və açıq şəkildə dedi ki, biz problemi sülh yolu ilə həll etmək istəyirdik. Mən bütün bunların şahidi və tərəfdarı olmuşam. Bu gün isə mən həqiqətən həm Azərbaycan xalqını, həm də Ermənistan xalqını onların tarixində bu kədərli, ən azı kədərli dövrün başa çatması münasibətilə təbrik etmək istəyirəm. Əhsən Prezidentə. O dedi ki, biz tarixin bu səhifəsini çevirmək istəyirik. Mənim mövqeyim, mənim arzum budur. Allah eləsin, bu bəla sovuşsun. Ermənistan və Azərbaycan xalqlarının qəlbində kin-küdrət izləri qalmasın. Mən əminəm ki, dostum və qardaşım erməniləri əsla sıxışdırmayacaq, onlarla hesabı çürütmək, qisas almaq fikrinə düşməyəcək. O, savadlı, mədəni insandır. Mən həmişə deyirəm ki, sovet dövründə o, bizim Sovet İttifaqının ən yaxşı ali məktəbini - Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunu bitirib. O, post-sovet məkanındakı prezidentlər arasında ən savadlı, ən mədəni insandır. Mən həmişə bu barədə

də açıq danışmışam. Yəni, mən həmin suala cavab vermişəm, mən hər iki xalqı təbrik etmişəm. Bu problemin həllində onun çox böyük rolunu qeyd etmək istəyirəm. Dünən İlham Heydər oğlu ilə söhbətdə dediyimiz kimi, indi onun necə hissələr keçirdiyini düz duymuşam. Düşünmək olardı ki, bəli, qələbə qazanılıb, məsələ həll edilib, vəssalam. Amma ertəsi gün yuxudan oyandım və fikirləşdim ki, bu, yalnız ilk addımdır. Səhəsi Lüksemburqdan 4 dəfə böyük və ya Livanın sahəsinə bərabər, hər halda Livandan kiçik olmayan bu ərazilərdə hələ nə qədər iş görülməlidir! Bu, daha uzunmüddətli və çox çətin epopeya olacaq. Çox istərdim ki, bu, sülh epopeyası olsun.

Azərbaycanın qarşısında bundan sonra da görülməli çox işlərin olduğunu qeyd edən Prezident Aleksandr LUKAŞENKO dedi:

-Mən bunları ona görə deyirəm ki, dünən İlham Heydər oğluna da demişəm, Siz bilməlisiniz, belaruslar Prezident tərəfindən alqışlanan müəyyən mövqe tutublar, biz bundan sonra da özümüzü konstruktiv aparacağıq. Azərbaycan rəhbərliyi də bilməlidir ki, belaruslar etibarlı dostlar və etibarlı insanlardır. Bizim razılığa gəldiyimiz bütün məsələlər reallaşacaq. Mən nazirlərə kişi kimi demişəm ki, hər kəs buradan müəyyən həcmdə işlə getməlidir. Belarus naziri burada özünə iş tapmalıdır. Xüsusən ona görə ki, Prezident belaruslar üçün, onların bu son dərəcədə zəngin ölkədə işləmələri üçün qapıları geniş açıb. Bu gün mən açıq etiraf etməliyəm ki, yaxşı mənada heyrlənmişəm ki, Azərbaycan təkə, məsələn Böyük Vətən müharibəsi illərində Sovet İttifaqını xilas etmiş çox böyük qaz və neft ehtiyatları demək deyil. Mən tarixdən yaxşı bilirəm. Faşistlər Bakı neftinə ona görə can atırdılar ki, bizim ordumuzu bu neftdən ayırsınlar, onda işimiz bitərdi. Lakin sən demə, Azərbaycanın dəmir filizi ehtiyatları, müxtəlif hesablamalara görə həcmi 15 milyard dollara qədər olan böyük qızıl filizi ehtiyatları da varmış. Ona görə bu, çox zəngin, perspektivli ölkədir, onun böyük gələcəyi var.

Prezident Aleksandr LUKAŞENKO münaqişənin başa çatmasında Azərbaycan Prezidentinin rolunu bir daha xüsusi vurğulayaraq bildirdi:

- Allaha şükür, hər şey bitib. Sadəcə, sağ olun ki, bitirdiniz və əminəm ki, Siz tarixin bu səhifəsini çevirəcəksiniz. Azərbaycan məsələyə bu cür yanaşmaqla Azərbaycanda yaşayan ermənilərin boyunlarını əyməyə hazırlamır, axı onlar təkə Qarabağda deyil, başqa yerlərdə də yaşayırlar. Azərbaycanlılardan kimlərsə erməniləri təhqir etməsi barədə məlumatlar əsassızdır, mən belə nümunələr görməmişəm. Siz bizi haraya çağırırsınız hər cür kömək göstərəcəyik. Biz öz variantlarımızı təklif edəcəyik.

Belarus Prezidenti əlaqələrimizin inkişafında Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın rolunu xüsusi qeyd edərək, eyni zamanda, onun işğaldan azad olunmuş ərazilərimizin bərpası və ölkəmizdə pandemiyaya qarşı mübarizədə fəaliyyətini yüksək qiymətləndirdi.

Yeni əməkdaşlıq formatları müzakirə olundu

Lukaşenkonun Bakıya səfəri iki ölkə arasında iqtisadi münasibətləri daha da möhkəmləndirəcək

Yarım milyon hərbi hərəkətə keçdi

Müharibə addım-addım yaxınlaşır

Rusiya ordusu son 50 ilin ən böyük hərəməsi eidi. Qara dənizin üzərində rus savaşı təyyarələri havalanıb, açıqlamalar arxa - arxaya gəlir.

Bu arada ABŞ hərbi gəmilərini Qara dənizə göndərmək planı təxirə salınıb.

Qeyd edək ki, ABŞ iki hərbi gəmisinin İstanbul boğazından Qara dənizə çıxacağı ilə bağlı keçən həftə Türkiyəyə məlumat vermişdi.

Bildirilmişdi ki, ABŞ Donanması gəmilərini Qara dənizə göndərilməsi Ankara ilə imzalanmış Montre konvensiyası çərçivəsində olacaq və iki hərbi gəmi may ayının 4-nə qədər Qara dənizdə qalacaq. Amma sonradan bu plan təxirə salınıb.

Ukraynanın şərqindən yayılan ilk gərginlik günləri içində ABŞ-Rusiya qarşılaşmasına çevrilib, iki super gücün baş-başa gəldiyi Qara dənizdə gözlənilən gün gəldi çatdı. Rusiya prezidenti Vladimir Putin təxminən yarım milyon əsgərə əmr verib.

Rus televiziyları Qara dənizdəki savaş gəmilərindən xüsusi görüntüləri ekrana gətirib, "Sürətli manevr: Qara dənizdə gəmilər necə manevr edir" başlıqlı materiallar yayıb.

İngilis mətbuatı da yaşanan gərginliklə bağlı "Rusiya və Ukrayna yarım milyon əsgəri hərəkətə keçdi" başlığıyla şərhlər verib.

Rusiyadakı "Exo Moskva" radiosuna danışan mütəxəssislər, Vladimir Putinin son 50 ilin ən böyük hərbi təlimi üçün əmr verdiyini və cəbhə xəttindəki hərəkətiliyin ən pik həddə çatdığını söyləyir.

Turan

Dünən Prezident İlham Əliyev ölkəmizdə işgüzar səfərdə olan Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko ilə təkbətək görüşüb. Liderlər iki ölkə arasındakı ikili əməkdaşlığın mövcud vəziyyətini və əlaqələrin hərtərəfli inkişaf perspektivini müzakirə ediblər.

Təkbətək və genişləndirici təmaslardan sonra Azərbaycanla Belarus arasında mühüm müqavilələr imzalanıb. Dövlət başçısı İlham Əliyev vurğulayıb ki, Azərbaycan-Belarus münasibətləri hər hansı problemlərdən tamamilə uzaqdır. Ölkə rəhbəri bəyan edib ki, keçən il pandemiya baxmayaraq, iki ölkənin əmtəə dövriyyəsi artıb: "Azərbaycandan Belarusa ixrac da artıb. Sənaye kooperasiyası ilə bağlı məsələləri ətraflı müzakirə edəcəyik. Sizinlə birgə qərarımıza əsasən artıq çoxdandır ki, Gəncədəki sənaye müəssisəsi fəaliyyət göstərir. Qarabağın bərpası ilə bağlı məsələləri də Sizinlə müzakirə etmək istədim. Belarus şirkətlərinin öz ölkənizdə aqrosənaye kompleksləri yaradılması təcrübəsi bizə məlumdur. Buna görə də işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası baxımından bu mövzu, əlbəttə, xüsusi yer tutur. Sevindirici haldır ki, biz iştirak etdiyimiz beynəlxalq strukturlarda bundan sonra da bir-birimizi dəstəkləməkdə davam edəcəyik. Bizim müntəzəm əlaqələrimiz sadəcə görülmüş işlərə yekun

vurmağa, növbəti addımları ölçüb-biçməyə və iki dost, iki tərəfdaş kimi irəliləməyə imkan verir". Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko da qeyd edib ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə həyatın bərpası üçün çox ağır işlər görülməlidir: "Siyasət, iqtisadiyyat sahələrində konkret istiqamətlər baxımından münasibətlərimiz olduqca çoxşaxəlidir və onlara heç nə xələf gətirmir. Biz heç kəsə mane olmuruq və heç kəs də bizə mane ola bilməz. Həqiqətən, Azərbaycan öz milli arzusuna çatmaq yolunda böyük addım atıb. Lakin bu, yalnız ilk addımdır. Qarşıda hələ çox işlər var, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə həyatın bərpası üçün çox ağır işlər, dinc işlər görülməlidir".

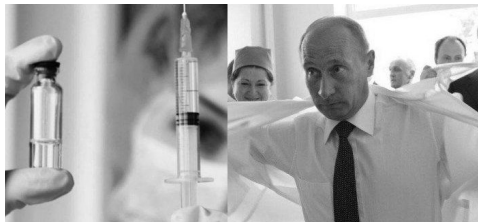
Belarus-Azərbaycan münasibətləri ilə bağlı "Şərq"ə danışan Azər Badamov vurğulayıb ki, iki ölkənin əlaqələri prezidentlərimiz arasındakı möhkəm dostluq üzərində qurulub və gündən-

günə inkişaf etməkdədir.

Deputatın sözlərinə görə, Lukaşenkonun ölkəmizə növbəti səfəri bu münasibətləri daha da möhkəmləndirmək xarakteri daşıyır: "Belarus hər zaman Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyib və münasibətlərinin ədalətli həll olunmasının tərəfdarı olub. Bu gün isə torpaqlarımız işğaldan azad edilib və Belarusiya bu ərazilərimizdə quruculuq-abadlıq işlərində iştirak etmək niyyətini açıqlayıb. İqtisadi əlaqələrimiz inkişaf

edir. 2020-ci il pandemiya dövrünə təsadüf etsə də, ölkələrimiz arası ticarət dövriyyəsi artaraq 500 milyon dolları keçib. Belarus aqrar sahədə uğur qazanmış, aqrar texnikalarının istehsalında böyük təcrübəyə malikdir. Biz Gəncədə Belarus kənd təsərrüfatı maşınları və avadanlıqları istehsalı sahəsində əməkdaşlıq edirik. Amma azad olunmuş ərazilərimizdə də yeni birgə istehsal sahələrini yaratmaq mümkündür. Lukaşenkonun ölkəmizə səfəri çərçivəsində yeni əməkdaşlıq formatları da müzakirə olundu. Ölkələrimiz beynəlxalq siyasi meydanlarda bir-birinin yanında olduğu kimi iqtisadi əməkdaşlığın genişləndirilməsi imkanları da genişdir. Düşünürəm ki, qarşılıqlı səfərlər çərçivəsində ölkələrimiz arasında yeni sənədlər və planlar da müzakirə mövzusu olacaq".

İsmayıl Qocayev

"Hər şey yaxşı olacaq"

Putinə peyvəndin ikinci dozəsi vuruldu

Putinə COVID-19 əleyhinə peyvəndin ikinci dozəsi vurulub

Rusiya Prezidenti Vladimir Putinə yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyası əleyhinə peyvəndin ikinci dozəsi vurulub.

Bu barədə V. Putin özü məlumat verib.

"Sizi məlumatlandırmaq istəyirəm ki, indi, bu zala girməmişdən qabaq peyvəndin ikinci dozəsini vurdurdum. Ümid edirəm ki, hər şey yaxşı olacaq. Nəinki ümid edirəm, hətta əminəm".

Tarixi özü açıqladı

Paşinyan aprelin sonuncu 10 günündə istefa verəcək

Ermenistanın baş naziri Nikol Paşinyan parlamenti buraxaraq erkən seçkilər təyin etmək üçün aprelin sonuncu 10 günündə vəzifəsindən istefa verəcəyini bildirib.

"Report" "TASS"a istinadən xəbər verir ki, o, bunu parlamentin aprelin 14-də keçirilən iclasında açıqlayıb. "Protokol qaydaları naminə yeddinci gün baş nazir vəzifəsinə namizədliyimi irəli sürəcəyəm, qalan fraksiyalar isə öz namizədlərini açıqlamayacaq. "Mənim addımım" fraksiyası məni baş nazir seçməyəcək. İkinci dəfə də qrup namizədliyimi irəli sürəcək və yenə də seçməyəcək. Bununla da Parlament buraxılacaq, iyunun 20-də də seçkilər keçiriləcək", - N.Paşinyan izah edib.

Siyasi-iqtisadi güc Avrasiyada toplanır

Türk Şurasının güclənməsi, beynəlxalq təşkilata çevrilməsi prosesi qlobal dəyişikliyin tərkib hissəsidir

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Türk Şurası barədə vacib açıqlamalar səsləndirib. Ərdoğan deyib ki, sıraları genişlənən Türk Şurasını beynəlxalq təşkilat halına gətirmək vaxtı gəlib çatıb.

Həmçinin o əlavə edib ki, Türk Şurasının nəzdindəki bir çox strukturlarla görülmüş işlər daha güclü bir strukturlaşmaya ehtiyac olduğunu ortaya qoyur. Ərdoğan diqqətə çatdırıb ki, bu ilin noyabr ayında Türkiyənin ev sahibliyi ilə keçirilən Türk Şurasının 8-ci Fövqəladə iclasında İstanbulda prestijli bir tarixi bina şurasının və gələcəkdə qurulacaq təşkilatın idarə edilməsi üçün hazırlanıb. Beləliklə, Ərdoğan Türk Şurasının funksiyasını artırmaq istəyir.

Mövzu ilə bağlı fikirlərini "Şərq"lə bölüşən tanınmış jurnalist, siyasi-şərhçi Asif Nərimanlı vurğulayıb ki, Türk Şurasının güclənməsi, beynəlxalq təşkilata çevrilməsi prosesi qlobal dəyişikliyin tərkib hissəsidir. O qeyd edib ki, dünyanın yeni geosiyasi reallığında

siyasi-iqtisadi güc Avrasiyada toplanır:

"Çindən Britaniyaya qədər uzanan "bir kəmə, bir yol" layihəsi bu dəyişikliyin onurğasını təşkil edir. Üç dəhlizdən ibarət olan layihədə türkdilli ölkələrin yerləşdiyi orta dəhliz ön plana keçib. Qarabağ müharibəsi və müharibədən sonra Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə bağlı addımlar da əslində bu proseslərdən qaynaqlanırdı. Azərbaycan yeni geosiyasi çağırışlarını yaxşı oxuya bildi və torpaqlarını azad etdi".

Analitik əlavə edib ki, Zəngəzur dəhlizi bu layihədə açarlardan biridir: "Bununla "bir kəmə, bir yol" layihəsinin orta dəhlizi coğrafi olaraq bütövləşəcək. Rusiyanın yeni reallıqlar qarşısında müharibəyə müdaxilə edə bilməməsi və Bakının istəyi ilə razılaşaraq, bu dəhlizin açılması məsələsinin daxil edildiyi üçtərəfli bəyanatları imzalamasına rəğmən,

gerçəkləşməsinə maneələr yaratması da bundan qaynaqlanır. "Bir kəmə, bir yol" layihəsinin şimal dəhlizində yerləşən Rusiya orta dəhlizin perspektivlərini doğrumağa çalışır. Hərçənd, dəhlizlə bağlı məsələnin üçtərəfli bəyanatlarda əksini tapdığı kimi həll ediləcəyini düşünürəm, çünki Rusiyanın qarşısında olanlar prosesin görünməyən tərəfində olan güclərdir. Yeni geosiyasi realıqda Türk Şurası aparıcı gücə çevrilir və şurasının beynəlxalq təşkilata çevrilməsi reallığı da bununla bağlıdır. Çünki orta dəhliz dediyimiz marşrutun üzərində tək-cə türkdilli ölkələr yerləşmir və digər ölkələrin də bura daxil olması üçün beynəlxalq təşkilat statusuna ehtiyac var".

A.Nərimanlı bildirib ki, Macarıstanın şurasında təmsil olunması türkdilli olmayan ölkələr üçün presedent yaradır:

"Türk Şurasının beynəlxalq təşkilata çevrilməsinin iki hədəfi var. Birincisi, orta dəhliz üzərindəki ölkələri öz çetiri altına toplamaq; ikincisi, "Rus ittifaqı"larına alternativ yaratmaq. Ərdoğan çox sayda ölkənin şurasına tam, yaxud müşahidəçi qismində üzv olmaq istədiyini açıqlamışdı. Bu ölkələr arasında Ukrayna və Belarusun olduğunu deyə bilərik. Fikrimcə, Zelenski Ankarada Ərdoğanla bunu müzakirə edib, Lukaşenkonun Bakı səfərinin də əsas hədəflərindən biri budur".

Aynurə Pənahqızı

ATƏT-in Minsk qrupu israrla regiona qayıtmaq istəyir

“Həmsədrərin prinsipial məsələlərdən yox, ikinci dərəcəli mövzulardan bəhs etməsi onların ciddi təkliflərinin olmadığını göstərir”

ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri bəyanatla çıxış ediblər. Həmsədrlər 10 noyabr razılaşmasının icrası prosesini yaxından izlədiklərini vurğulayıblar. Həmçinin, tərəflərə narahatlıq doğuran məsələlərin həllinin və uzunmüddətli sülh üçün qarşılıqlı etimad atmosferinin yaradılmasının zəruriliyini xatırladıblar.

Həmsədrlər münaqişə bölgəsinin minalardan təmizlənməsinin önəmini bəyan etsələr də, növbəti dəfə “əsirlərin” geri qaytarılmasının “vacibliyini” vurğulamağı unutmayıblar. Eyni zamanda beynəlxalq humanitar təşkilatların Qarabağa giriş məhdudiyyətlərinin götürülməsini istəyiblər. Tərəfləri həmsədrlərin müşahidəsi altında ən yaxın fürsətdə yüksək səviyyəli siyasi dialoqa başlamağa çağırıblar. Həmsədrlər bölgəyə işğuzar səfərləri bərpa et-

məyə hazır olduqlarını da vurğulayıblar.

Minsk qrupunun bəyanatını “Şərq”ə dəyərləndirən politoloq Azər Qasımov bildirib ki, həmsədrlərin sonuncu bəyanatında yer alan məqamlar yenidən regiona qayıtmaq üçün yetərli deyil. Analitikin sözlərinə görə, həmsədrlərin prinsipial məsələlərdən yox, ikinci dərəcəli mövzulardan bəhs etməsi onların ciddi təkliflərinin olmadığını göstərir: “Minalanmış ərazilərin xəritəsi, o cümlədən erməni terrorçuların geri verilməsi məsələsini həmsədrlər olmadan da həll etmək mümkündür. Qarşımızda daha prinsipial məsələlər var. Məsələn, işğalçı ordunun qalıqlarının Qarabağdan

çıxarılması və Zəngəzur dəhlizinin tezliklə açılması bizim üçün daha önəmlidir. Bu istiqamətlərdə real addımlar atılmalıdır”.

Siyasi şərhçi vurğulayıb ki, ATƏT-in israrla regiona yenidən aktivləşmək istəyi təşkilata yenidən inam formalaşdırmaqdır: “Lakin

ATƏT-in mandat verdiyi Minsk qrupu proseslərə doğru yerdən qoşulmur və prinsipial məsələlərdən fəaliyyətinə başlamır. Bu qrup ilk növbədə anlamalıdır ki, Azərbaycan problemin həllinin baza hissəsini özü həll edib. Yerdə qalan ən vacib məsələ problemin birdəfəlik həllinə təhlükə yaradan erməni ordusunun qalıqlarının ərazidən çıxarılmasıdır. Azərbaycan hələ ki, bu işi vasitəçilərə tapşırıb. ATƏT də Moskva ilə birgə bununla məşğul olmalıdır. Ermənilərin “əsir” kimi təqdim etdikləri terrorçuların qaytarılması məsələsi Azərbaycanın öz işidir. Erməni tərəfi minalanmış ərazilərin sximini verdikdən sonra buna baxıla bilər”.

İsmayıl Qocayev

“Görünür, Fransa səfirinin ləyaqət anlayışı fərqlidir”

XİN Fransanın Ermənistandakı səfirinə cavab verdi

Fransanın Ermənistandakı səfiri Azərbaycanla Hərbi Qənimətlər Parkının açılışı ilə bağlı şərh verərək, “müharibə tamaşa predmeti olmamalıdır” deyib. Bununla bağlı Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi (XİN) KİV-in suallarını cavablandırıb.

Nazirliyin Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi Leyla Abdullayeva bildirib: “Əvvəla qeyd etmək istərdim ki, Fransanın Ermənistandakı səfirinin hər hansı bir məsələ ilə bağlı şərh bildirmədən öncə öz ölkəsinə nəzər salması, bu və ya digər məsələlərin onun ölkəsində nə şəkildə həyata keçirildiyinə diqqət yetirməsi yaxşı olardı. Tarix boyu çoxsaylı müharibələrdən keçən və bu müharibələrlə bağlı kompozisiyaları, səfirin dili ilə desək “tamaşaları” müxtəlif muzeylərdə sərgiləyən Fransa səfiri bizə düşməndən götürülən qənimətlərlə necə davranacağımızı deyəcək?”

Fransa səfirinin Ermənistanın məğlubiyyətini “ləyaqətli məğlubiyyət” adlandırması da maraq doğurur. Bəlkə, Fransa səfirinə görə Ermənistanın 30 ilə yaxın davam edən təcavüzkar siyasəti də “ləyaqətli işğal” olub? Ləyaqətli davranan ölkə, birinci növbədə qonşu ölkənin ərazilərinə iddia ilə çıxış edib, bu ərazilərin bir hissəsini uzun illər işğal altında saxlamaz, bir milyon insanın hüququnu kobudcasına pozmaz, mülki şəxslər də daxil olmaqla, insanları məqsədli şəkildə qətlə yetirməz. Ləyaqətli ölkə, hərbi əməliyyatların dayandırılmasına razılıq verdikdən sonra digər ölkə ərazilərinə terrorçu qrupu göndərməz və mina xəritələrini gizlətməklə insan həyatına təhlükə törətməz. Görünür, Fransa səfirinin ləyaqət anlayışı fərqlidir.

Uzun illərdir ki, vasitəçi rolunda çıxış edən bir ölkənin rəsmi nümayəndəsinin verdiyi şərhlərə daha məsuliyyətə yanaşması gərəkdir”.

Sarkisyan cinayətkardır

“Onun həbsində siyasi motiv yoxdur”

Ermənistanın üçüncü prezidenti Serj Sarkisyanın qardaşı oğlu Narek Sarkisyan yenidən həbs olunub. “Sputnik Ermənistan” yazır ki, bu barədə Ermənistan Baş prokurorunun müşaviri Qor Abramyan “Facebook” sahifəsində məlumat verib.

12 aprelde Kassasiya Məhkəməsi Baş Prokurorluğun apelyasiya şikayətini təmin edib və Apelyasiya Məhkəməsinin Sarkisyan qarşı qabaqalıcı tədbir kimi girov tətbiq edilməsi barədə qərarını ləğv edib.

Xatırladaq ki, Narek Sərqşyan silah, narkotik maddə saxlamaq və dələduzluqla əlaqəli cinayət işi çərçivəsində axtarışda olub və “insan oğurluğu” maddəsi ilə ittiham edilib. 2018-ci ilin dekabrında “İnterpol” onu Praqada tutub. Burada o, Franklin Qonzalez adı altında gizləndirdi. Praqa məhkəməsi və

Çexiya Ədliyyə Nazirliyi onu Ermənistanla təhvil verməyə razı olub. Sarkisyan barəsindəki qanunsuz silah saxlama, dələduzluq və adam qaçırmaqla bağlı ittihamları qəbul edib.

2019-cu ilin dekabrında o, İrəvana aparılıb. Sarkisyan barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib, lakin 13 noyabr 2020-ci ildə məhkəmə onu 50 min dollar girov müqabilində sərbəst buraxıb.

Keçmiş prezidentin qardaşı oğlunun həbsi barədə “Şərq”ə danışan politoloq Qabil Hüseynlinin fikrincə, burada hansısa siyasi motiv yoxdur: “Qərəzin olduğunu düşünmürəm. Çünki Narek Sarkisyan cinayətkardır. Əgər istintaq prosesində bunun əksi sübut olunarsa, azadlığa buraxılacaq. Lakin mən Sarkisyanın cinayətkar olduğuna və xalqın malını taladığına şübhə etmirəm”.

Kənan Novruzov

Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan Parlamentin iclasında Hökumətin 2020-ci ildəki fəaliyyətinə dair hesabatı zamanı çıxış edib. Paşinyan çıxış edərkən kapitulyasiya aktını imzalamasına haqq qazandırmağa çalışıb:

“Mövcud vəziyyəti təhlil edərək Qarabağ Prezidenti və Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargahı ilə məsləhətləşib qərara gəldim ki, müəyyən, bəli, kifayət qədər ciddi güzəştler yolu ilə atəşkəsə nail olmalıyıq və bununla əlaqədar Təhlükəsizlik Şurasının iclasını çağırırdım”.

Paşinyan sarsaq fikirlər səsləndirdi

Ermənistanda siyasi böhran hələ indi başlayır

Paşinyanın sözlərinə görə, bundan sonra o, Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinə zəng edərək, Ermənistan tərəfinin əraziləri “5 + 2” formatı çərçivəsində geri qaytarmaqla Azərbaycana güzəştler etməyə hazır olduğunu bildirib: “Biz Rusiya prezidenti ilə vəziyyəti ətraflı müzakirə etdik və bir-birimizi tam anladıq. Bilirsiniz ki, orada azərbaycanlı qaçqınlarla bağlı məsələ var idi. Dedim ki, bu məsələ bir şəkildə Dağlıq Qarabağın statusunun müəyyənləşdirilməsi prosesi ilə əlaqədirdir, bu mövzuda heç bir prinsipial etirazımız yoxdur”.

Paşinyan qeyd edib ki, bundan sonra Rusiya prezidenti azərbaycanlı həmkarı ilə telefon danışığı aparıb. Telefon danışığı-

nın nəticəsində Bakının erməni tərəfinin Hadrutu qaytarmaq tələbini qəti şəkildə rədd etdiyi, həmçinin qaçqınların, o cümlədən Şuşaya da qayıtmasından asılı olmayaraq, Qarabağın statusu məsələsinin qaçqınlar mövzusu ilə əlaqələndirilməməli olmasında təkid etdiyi aydın olub.

Millət vəkili Rəşad Musabəyov “Şərq”ə açıqlamasında Paşinyanın sarsaq fikirlər səsləndirdiyini qeyd edib: “Erməni mətbuatına baxsaq görərik ki, o, baş verən hadisələrdə müxtəlif adamların adını çəkir. Paşin-

“Ölkə daxilində siyasilərin bir-birinə böhtan, şər atması hələ uzun müddət davam edəcək”

yan bildirir ki, guya, Ermənistanın keçmiş prezidenti Levon Ter-Petrosyan 2018-ci ildə ona torpaqları qaytarmaq üçün tapşırıqlar verib. Hazırda Ermənistan şiddətli siyasi mübarizə gedir və dərin böhran yaşanır. Tərəflər bir-birlərinə böhtanlar atırlar və bu, belə də davam edəcək. Qoy, bir-birlərini qırsınlar. Biz məsələni döyüş meydanında həll etmişik. İndi Paşinyan Koçaryan barədə və Koçaryan da onun haqqında nə deyəcək, bir-birlərinə necə şər atacaqlar, bunun bizim üçün heç bir əhəmiyyəti yoxdur”.

Yeganə Bayramova

ATƏT-in Minsk qrupuna ehtiyac olacaq

Metyu Brayzanın açıqlaması əslində realığa daha uyğundur

yevin də qeyd etdiyi kimi, belə də gələcəkdə sülhlə bağlı danışıqlara yardım etmək məsələləri. Ümumilikdə, Ermənistan ilə Azərbaycan arasında sülh müqaviləsinin bağlanması

mək edə bilər: "Çünki orda Rusiyadan başqa Amerika və Fransa var. Biz bundan necə istifadə edə bilərik? Qeyd edirəm ki, hazırda Rusiyanın bütün Qafqazda, Azərbaycan-Ermənistan münaqişəsində və Qarabağda nəzarəti əlinə alması Qərb ölkələrinin ürəyincə deyil. Bu həm Fransaya qıcıq yaradır, həm də Amerika buna qarşıdır. Yeni onlar tamamilə Rusiyanın söz sahibi olmasını istəmir. Biz əslində fikir ayrılığından istifadə edə bilərik. Çünki burada da biz müəyyən güzəştlərə gedəcəyik. Bu, erməni əhalisinin hüquqları və ya başqa məsələlərlə bağlı ola bilər. Biz Fransa və Amerikanın Rusiyaya qarşı mövqeyindən istifadə edib

ordan müəyyən manevr imkanları qazanacağıq. Yeni ona görə də düşünürəm ki, Minsk qrupunun fəaliyyətini bərpa etməsi bizə lazımdır. Bu manevr imkanları nə ilə bağlıdır? Çünki bilirsiniz ki, Rusiya ordusunun əslində sülhməramlı mandatı yoxdur. Bir bəyanat imzalanıb və tam olaraq bu ordu sülhməramlı mandatına sahib deyil. Əgər gələcəkdə Azərbaycanla bir razılaşma olmasa və ya vaxtı bitdikdən 5 il sonra həmin ordu çıxarılmasını istəsə və Azərbaycan desə ki, mən bu sülhməramlı mandatı vermərəm, istəyirəm ərazini tərk eləsin, onda bizə təzyiq zamanı gerek digər ölkələr dəstək olsun, o cümlədən Fransa və Amerika. Çünki heç bir dəstək olmadan hər sözü bizə qarşı olsa, onda düşünürəm ki, Rusiyaya qarşı manevr imkanları xeyli daralmış olar".

Aynurə Pənahqızı

"Biz Fransa və Amerikanın Rusiyaya qarşı mövqeyindən istifadə edib ordan müəyyən manevr imkanları qazanacağıq"

ABŞ-in Azərbaycandakı sabiq səfiri, ATƏT-in Minsk qrupunun keçmiş həmsədr, beynəlxalq ekspert Metyu Brayza ATƏT-in Minsk qrupu barədə danışıb. O bildirib ki, ATƏT-in Minsk qrupunun missiyası olmalıdır:

"Bu gün Prezident Əliyev də təklif etdi ki, Minsk qrupu nə edə biləcəyi ilə bağlı təkliflər verməlidir. Onlar müharibədən sonrakı mərhələyə necə kömək edə bilərlər? Azərbaycanın perspektivindən baxdıqda, ATƏT-in Minsk qrupu münaqişənin həlli yolunu tapmaq üçün formalaşmışdı, artıq münaqişə həll olunub. Belə olan halda Minsk qrupu nəse başqa bir iş görməlidir. Minsk qrupunun görə biləcəyi çox iş var. Məsələn, Ermənistanla Azərbaycan arasında sərhədlərin demarkasiyası, noyabrın 9-da imzalanan üçtərəfli Bəyanatın bəndlərinin həyata keçirilməsi və Prezident İlham Əli-

dan söhbət gedir. Minsk qrupu bu istiqamətlərdə işləyə bilər".

Siyasi analitik Turab Rzayev "Şərq"ə açıqlamasında vurğulayıb ki, Metyu Brayzanın bu açıqlaması əslində realığa daha uyğundur. Çünki həqiqətən də ATƏT-in aktivliyi bərpa olunmalıdır: "Düzü, əvvəlki şəkildə ATƏT-in artıq sülhyaratma missiyasına o dərəcədə ehtiyac yoxdur. Çünki bəzi məsələlər artıq həll olunub. Amma burada nə var? Məsələ odur ki, erməni sərhədlərinin demarkasiyası, sülhlə bağlı şərtlərin həyata keçirilməsi, gələcəkdə münaqişənin tam olaraq nizamlanması, Ermənistanla sülh müqaviləsinin imzalanması və Dağlıq Qarabağda Ermənistanla Azərbaycan əhalisinin sülh və mehribançılıq şəraitində yaşamasıdır. Bunların hamısı təbii ki, həll olunmalıdır".

T.Rzayev bildirib ki, bu məsələdə ATƏT-in Minsk qrupu kö-

Sarkisyan Britaniya agentidir?

Azərbaycan üçün Ermənistan hakimiyyətində kimin olmasının fərqi yoxdur

Ermənistanda Qarabağdakı məğlubiyyətdən sonra başlayan siyasi, iqtisadi, hərbi və sosial təlatümlər davam edir. Ermənistanın keçmiş baş naziri Hrant Baqratyan respublikanın prezidenti Armen Sarkisyanın Britaniyanın agent olduğunu bildirib. Bu barədə "Türkiye Gazetesi" xəbər yayıb.

Bildirilir ki, 53 erməni hüquqşünas ölkə prezidentini Böyük Britaniya vətəndaşlığına malik olmaqda və erməni xalqından bəzi şəxsi məlumatları gizlətməkdə ittiham edərək Ermənistanın Baş Prokurorluğuna şikayət veriblər.

Siyasi innovasiya və Texnologiyalar Mərkəzinin direktoru, politoloq Mübariz Əhmədov "Şərq"ə açıqlamasında sözügedən iddialara münasibət bildirib:

"Hrant Baqratyan ciddi adam deyil. Spirtli içkilər, xüsusilə konyak onun "beynini yuyub". İctimai rəyde olmaq istəyir, amma bacarmır. Sarkisyanın yeganə səhvi Britaniya vətəndaşı olmasıdır. Əlbəttə, Azərbaycan üçün Ermənistan hakimiyyətində kimin olmasının fərqi yoxdur. Biz bütün hallarda torpaqlarımızı azad edəcəkdik. Gələcəkdə ölkəmizin Avrasiyada hansı böyük uğurlara imza atacağını görecəyik".

Kenan

Müharibə həmişə mümkündür, amma...

Amerikalı analitik: "Ukrayna məsələsində Putin geri addım atacaq"

Ukrayna ilə Rusiya arasındakı münasibətlərin son həftələr bir az da gərginləşdiyi heç kimə sirr deyil. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın tərəfləri sülhə çağırmasına rəğmən, görünür, buna tam nail olunmayıb.

Hər halda Rusiya işğalçılarından əl çəkmir. Ukraynanın səbr kasası isə çoxdan dolub.

Amerikalı siyasi analitik Pol Goble tərəflər arasında ziddiyyətin gələcək inkişafını "Şərq"ə belə izah etdi: "Müharibə həmişə mümkündür. Lakin fikrimcə, Putin geri addım atacaq. Rusiya dövlət başçısı Krım üçün su ehtiyatlarını ələ keçirməyə çalışacaq. Onun üçün prioritet budur".

Kenan

Prezident İlham Əliyev ADA Universitetində ABŞ-ın münaqişədən sonrakı dövrdə rolu ilə bağlı sualları cavablandırıb. Ölkə başçısı qeyd edib ki, yanvardan bəri ABŞ rəhbərliyindən heç bir mesaj alınmayıb: "Bu gün artıq aprel ayıdır. Heç bir mesaj yoxdur".

Azərbaycan Prezidenti deyib ki, ABŞ dövlət katibi Entoni Blinken bir qədər öncə Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyanla telefon əlaqəsi saxlayıb: "Nə barədə danışıqlarını bilmirəm, amma yəni də tarazlıq pozulub.

Onun zəngini gözlədiyimizi demirəm, ancaq o, Minsk qrupunun həmsədr ölkəsini təmsil edir. Ən azından özünün taraz yanaşmasını göstərməlidir".

Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, bu günə qədər ABŞ administrasiyasından yeganə mesaj ABŞ Prezidenti Co Baydenin Novruz bayramı münasibətilə təbriki olub: "Ancaq mahiyyət etibarilə bu, yeganə mesaj idi".

Humanitar Tədqiqatlar Cəmiyyətinin sədri, konfliktoloq Əvəz Həsənov Amerikanın bölgedəki durumla əlaqədar siya-

ABŞ yenə tarazlığı pozur

Qarabağ qələbəsiindən sonra Vaşinqton az qala Azərbaycanla danışmaq istəmir

sətini "Şərq"ə şərh edib. Konfliktoloq vurğulayıb ki, Baydenin prezident seçkilərindən sonra xarici siyasətə diqqət yetirməməsi gözlənilən addım idi: "Çünki Amerika da başa düşülürdü ki, Bayden Administrasiyası Trampdan sonra ABŞ-ın daxilində müəyyən düzəliş və islahatların aparılmasına maraqlı olacaq, bundan sonra xarici siyasətə diqqət yetirəcək. Qarabağdakı 44 günlük müharibədən sonra Amerikanın bizə qarşı soyumasını hiss etmək olar. Çünki Azərbaycan həmsədrlərinin fikirlərini nəzərə almayıb, onları oyundan kənar vəziyyətə salaraq münaqişəni özü həll edib. Bununla da Azərbaycan həmsədrlərinin mövqeyinin ciddi tənqidçisinə çevrildi. Rusiyanın aparıcı rola malik olması və rus sülhməramlılarının bölgəyə yerləşdirilməsi Amerika ilə münasibətlərimizdə soyuqluğa

gətirib çıxarıb. ABŞ Qarabağ münaqişəsinin həllində hansı mövqeyini qoruyub saxlamaq fikrində idisə, müharibə nəticəsindən asılı olmayaraq, həmsədr dövlət kimi intensiv olaraq Azərbaycan-Ermənistanla danışıqlar aparmalı idi. Çünki ABŞ yalnız həmsədr ölkə

deyil, həm də güc sahibidir və regionda güclü təsirə malik olan bir ölkədir. Azərbaycanda da Amerikanın kifayət qədər təsiri və gözləntiləri var. Bu baxımdan ABŞ-ın belə "şiltaqlığı" və bizlə danışmaq cəhdi o qədər də normal qarşılanmır".

Ə.Həsənov söyləyib ki, Amerika seçkilərlə bağlı prosedurları başa vurduqdan və beynəlxalq siyasətə diqqət yetirməyə qayıtdıqdan sonra Azərbaycanla münasibətlərin həlləməsinə fikir verməli idi: "Ölkəmiz müharibə ilə bağlı istədiyi nəticəni əldə edib. Rusiya və Türkiyə aparıcı mövqeyə gəlib çatıb. Burada Amerikanın mövqeyinin zəiflədilməsindən söhbət getmir. Amma ABŞ-ın söz sahibi olmaq şansını itirməsi təəssüfləndiricidir. Çünki ABŞ və Avropa Birliyi (AB) Azərbaycan üçün önəmli bir partnyordur. Bu, uzun illərdir ki, Azərbaycanın münaqişə ilə bağlı atdığı bütün addımlarda özünü göstərmiş. Amerika və AB-yə prioritet kimi diqqət yetirmələri hər zaman Azərbaycanın siyasətində qeyd olunub. Ona görə də Amerikanın bu cılıqlığı onun bölgədə səsinin eşidilməsi baxımından yaxşı addım deyil. İnanıram ki, ABŞ nə zamansa səhvini düzəldəcək və Azərbaycanla bağlı münasibətlərin daha horizontal olması üçün siyasətində korrektlər edəcək".

Yeganə Bayramova

Donbassda gərginlik...

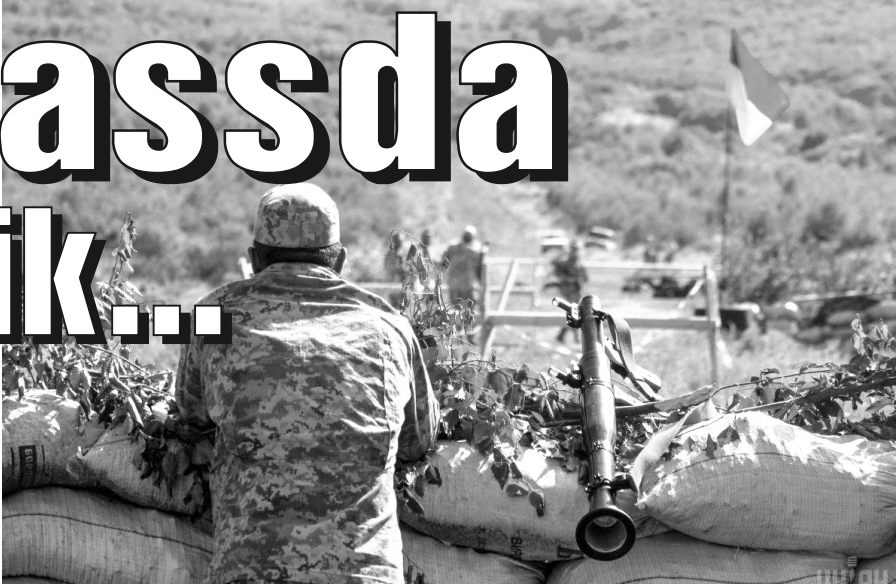
Münaqişə artıq
Ukraynanın problemi deyil

ABŞ Dövlət katibi Entoni Blinken Ukraynanın Xarici işlər naziri Dmitri Kuleba ilə görüşüb. Bu barədə D.Kuleba "Twitter"də bildirib: "Rusiyanın müharibə ritorikasını artırdığı və hərbiçilərini sərhəddə cəmləşdirdiyi bir zamanda Brüsseldə amerikalı həmkarım ilə görüşmək çox yaxşı oldu".

XİN başçısı qeyd edib ki, hər hansı bir yeni hərbi macəranın bədəli çox yüksək olacaq.

"Moskvani gərginləşmə yaratmaqdan çəkindirməliyik".

Məlum görüş barədə "Şərq"ə danışan politoloq Məhəmməd Əsədullazadə bildirib ki, Donbassda artan gərginlik təkcə Ukraynanın problemi deyil. Artıq məsələ geosiyasi toqquşma müstəvisinə gəlib çıxır. Onun sözlərinə görə, xüsusilə ABŞ və Rusiyanın bu mövzuda baş-başa gəlmə təhlükəsi var: "Rusiya Ukraynanın Donbassı nəzarətinə alması və separatçılara qarşı hərbi əməliyyatları özünə qarşı təhdid hesab edir. Çünki Donbassın Rusiya nəzarətindən çıxması beynəlxalq müstəvidə Rusiyanın

ABŞ və Rusiyanın bu mövzuda baş-başa gəlmə təhlükəsi var

ABŞ qarşısında zəifləməsinə gətirib çıxara bilər. Məsələyə bu kontekstdən yanaşdıqda ABŞ və Rusiya gərginliyini təkcə iki dövlətin gərginliyi kimi xarakterizə etmək olar.

Əlbəttə, Ukraynanın separatçılara qarşı mübarizə aparıb ərazi bütövlüyünü təmin etməsi beynəlxalq hüquqa əsaslanır. Rusiyanın bu prosesdə Ukraynaya təzyiqi və rəsmi Kiyev sərhədlərinə hərbi bazalarını gətirməsi birbaşa Ukraynanın təhlükəsizliyini təhdid edir".

M.Əsədullazadə qeyd edib ki, ABŞ və NATO Ukraynanı dəstəkləyir: "Amerikanın hərbi qüvvələrini Ukrayna ətrafına cəmləşdirməsi bir növ Rusiyanın Ukraynaya qarşı hərbi müdaxiləsinin qarşısını almağa hesablanıb.

Ukrayna XİN başçısının ABŞ dövlət katibi ilə görüşü Donbass ətrafında Rusiyanın Ukrayna sərhədlərinə yığıldığı hərbi qüvvələrin müzakirəsidir. Artıq ABŞ Ukraynaya sarsılmaz və qətiyyətli şəkildə yardım göstərəcəyini dedi. Təbii ki, bu da Moskvani rahat edir.

Həqiqətən də Ukrayna Donbassda separatçılara qarşı hərbi əməliyyatlara başlasa və Rusiya prosesə müdaxilə etməsə, Amerika və NATO Kiyevə tam dəstək olacaq.

Bu görüş də Amerika və Ukrayna arasında müəyyən məsələlərin koordinasiyası, məsləhətləşmələr və Moskvaya mesaj verməkdir. Yəni Amerika və Ukrayna bu məsələdə yekdildir".

Yeganə Bayramova

Hərbi qənimətlər üçün bu xalqın övladları qan töküüb

İndi Hərbi Qənimətlər Parkının pullu edilməsi yaxşı hal deyil

Xəbər verdiyimiz kimi, aprelin 12-də Bakıda Hərbi Qənimətlər Parkının açılışı olub.

Çox qısa zamanda görülən genişmiqyaslı işlər artıq yekunlaşıb: açıq səma altında nadir park salınıb.

Bu gündən isə sözügedən park vətəndaşların üzünə açıqdır.

Sosial mediada parka girişin pullu olub-olmaması ilə bağlı fərqli mülahizələr irəli sürülür. Yayılan iddialara görə, vətəndaşlar 2 AZN, bələdçiylə 20 AZN, xarici vətəndaşlar 10 AZN, 6 yaşına qədər uşaqlar isə parkı pulsuz ziyarət edə bilərlər. Qeyd edək ki, sosial şəbəkələrdə, toplanan məbləğin "YAŞAT" Fonduna köçürülməsi ilə bağlı fikirlər də səslənir.

Parka girişin pullu olması nə dərəcədə doğrudur?

Mövzu ilə bağlı "Şərq"ə danışan qazi, hərbi-jurnalist Rey Kərimoğlu parkın yaradılmasını dəyərləndirib. Onun sözlərinə görə, girişin ödənişsiz olması daha məqsədəuyğundur: "Parkın yaranması çox gözəldir! Alışlayıram! Qaldı ödənişlə girişə, pulsuz olsa yaxşıdır! O hərbi qənimətlər üçün xalqın övladları qan töküüb, hazırda oranı pullu etmək doğru deyil. Ola bilsin ki, gələcəkdə ödənişli olsun, amma baha olmamalıdır. Adamın biri 50 qəpik və ya bir az, çox. 2 manat çox bahadır. Pullu olacağı təqdirdə, şəhid ailələri, qazilər, vətəranlar, hərbiçilər, əlillər üçün mütləq pulsuz olmalıdır".

Aygün

Kreml ifşa olundu

"Rəsmi Bakı "İsgəndər" olayını ictimailəşdirdi"

Rusiya Prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov Şuşada qalıqları tapılan "İsgəndər-M" raketlərinə dair açıqlama verib. O, mövzunun Rusiya və Azərbaycan hərbiçiləri arasında sıx dialoq şəraitində müzakirə olduğunu deyib.

"Hərbi xətt boyunca yaxın bir dialoq aparılır, bu müddət ərzində bütün müvafiq məsələlər müzakirə olunur", - deyə Peskov qeyd edib.

Əslində məsələnin nə yerdə olduğu hər kəsə aydındır. Necə deyirlər, görünən dağa nə bələdçi?

AĞ Partiya sədrinin müavini, politoloq Əhəd Məmmədli də düşünür ki, həqiqətən, "bələdçiye" filan ehtiyac yoxdur. O, bu barədə fikirlərini "Şərq"lə bölüşdü:

"Deyilənə görə, araşdırma aparılır. Fikrimcə, bir azdan həmin raketlərin sınaq xarakterli olduğunu və hökumətdən xəbərsiz satıldığını deyəcəklər. Sonra isə "satanları" cəzalandıracaqlar. Beləliklə, məsələni bağlamağa çalışacaqlar. Əslində Rusiya buna məcburdur. Çünki Kreml ifşa olundu və rəsmi Bakı şimal qonşumuzun "qəbahətini" ictimailəşdirdi. Hər halda Moskva Azərbaycanla münasibətləri pisləşdirmək istəməz".

Kənan

Ermənistanın canına Zəngəzur qorxusu düşüb

Ona görə sərhədlərində Rusiyanın hərbi bazasını qurmağa çalışır

Rusiya və Ermənistan Ermənistan-da 102-ci Rusiya hərbi bazasının imkanlarının genişləndirilməsi məsələsini müzakirə edir.

Bunu Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan parlamentin sonuncu iclasında deyib.

O bildirib ki, Sünikdə dayaq məntəqəsi yaradıla bilər.

Baş nazir Rusiya ilə hərbi ittifaqın ölkəsinin təhlükəsizliyində vacib əhəmiyyəti barədə də danışmış: "Ermənistanın xarici təhlükəsizliyinin dayacağı erməni-rus hərbi ittifaqı və onu möhkəmləndirən onlarla beynəlxalq hərbi və strateji müqavilələr və müttəfiqlərlə qarşılıqlı öhdəliklərdir".

Onun sözlərinə görə, təhlükəsizliyin təmin edilməsi baxımından erməni-rus döyüş qruplarının fəaliyyəti və vahid Hava Hücumundan Müdafiə sistemi mühüm praktiki əhəmiyyət kəsb edir.

Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə "Şərq"ə açıqlamasında Ermənistanın Zəngəzur məsələsində qorxduğu üçün bu addımı atıldığını dedi: "Ermənistanın Azərbaycanla arasında olan sərhəddə, xüsusilə də Qubadlı və Zəngəzur istiq-

mətinə Rusiyanın əli ilə hərbi bazanı gücləndirməsi regionda qarışıqlıq yaratmağa xidmət edir. Hesab edirəm ki, Ermənistanın bu addımı anlaşılmazdır. Bu, Azərbaycanla gələcək perspektivdə yarıdacaq imkanlara bir zərbədir.

Qeyd edim ki, Azərbaycan öz sərhədləri daxilində yeni hərbi hissələr qurur. Amma Ermənistan öz sərhədləri daxilində digər dövlətlərin hərbi bazasını yaratmağa meyl edir.

Ermənistan Rusiyanın asılılığındadır. Eləcə də onların qorxdığı əsas məsələ Zəngəzur mövzudur. Çünki Zəngəzur Azərbaycanın əzəli torpağıdır. Hesab edirəm ki, Ermənistanın bu yöndə atdığı

addımlar qorxularından irəli gəlir.

Zəngəzur-Sünik istiqamətində yeni hərbi bazanın yaradılması Azərbaycanla Rusiya arasında müəyyən suallar doğuracaq.

Əlbəttə ki, hərbi bazanın məhz Sünik istiqamətində yaradılması həm də Rusiyanın planıdır.

Onlar Azərbaycanın Naxçıvan, eləcə də Türkiyə ilə quru əlaqəsini təmin edəcək Mehri dəhlizinin yaxınlığında hərbi baza qurmaqla prosesləri müəyyən dərəcədə öz nəzarətlərində saxlamağa çalışırlar".

Ağarza Elçinoğlu

Boş qalmış dəbilqələrin sayı milyonlarla olmalıydı

Şərəfsiz erməni quldurlarına bu cür münasibət çox azdır

Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə açılışı həyata keçirilən Hərbi Qənimətlər Parkı Azərbaycan Ordusunun gücünü, qüdrətini dünyaya nümayiş etdirən mühüm mesaj və Ermənistanə növbəti "dəmir yumruq" xəbərdarlığı idi.

Dövlət başçısı bir müddət əvvəl düşməndən qənimət götürülmüş və məhv edilmiş texnikanın nümayişi üçün planlarının olduğunu demişdi. Ötən il dekabrın 10-da keçirilən Zəfər paradında düşməndən qənimət kimi götürülən texnikaların bir qismi nümayiş etdirildi. Daha sonra ölkə rəhbəri Hərbi Qənimətlər Parkının salınması haqqında təşəbbüs irəli sürdü və qısa zamanda görülen genişmiqyaslı işlər nəticəsində bu vəd reallaşdı. Açıq səma altında nadir park salındı və ilk ziyarətçisini - müzəffər Ali Baş Komandanı qəbul etdi. 44 gün ərzində mükəmməl hərbi strategiya və taktika nəticəsində düşmənin 30 il ərzində möhkəmləndirdiyi müdafiə xətləri darmadağın edildi. Düşmən hərbi resurslarını, canlı qüvvələrini, mövqelərini qoyub qaçdı. Ermənistan silahlı qüvvələrinin qoyub qaçdığı atıcı silahlar, ağır texnikalar, raket kompleksləri, hərbi nəqliyyatlar və digər sursatlar qənimət kimi götürüldü. Zəfər paradının ən yaddaqalan məqamlarından biri rəşadətli ordumuzun işğaldan azad olunan torpaqlarda düşməndən qənimət götürdüyü 2000-dən çox avtomobilin nömrə nişanından hazırlanan lövhə idi. Hazırda həmin lövhə yeni fəaliyyətə başlayan Hərbi Qənimətlər Parkında da öz əksini tapıb. Hazırda Bakıda açılmış Hərbi Qənimətlər Parkı dünya ictimaiyyətinin diqqət mərkəzindədir. Parkda İkinci Qarabağ müharibəsindən qalma, erməni əsgərlərinə məxsus dəbilqə və çəkmələr, eləcə də erməni hərbcilərinin manikənlərinin nümayişi Ermənistanın narazılığına səbəb olub. Ermənistan XİN bəyanat yararaq, bunu

"Qənimətlər meydançası erməni xalqına "yanlış ideologiya və siyasətə" sahib olduğunu sübut etmək məqsədi daşıyır"

"ermənilərin təhqir edilməsi, ləyaqətlərinin tapdalanması" kimi qiymətləndirib. Yerevan bunu "sülhə təhlükə" kimi gördüklərini və guya, ermənilərin Azərbaycan hakimiyyəti altında "təhlükəsiz yaşaya bilməyəcəyini" vurğulayıblar.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi Ermənistan tərəfinin sərəşem ittihamını cavabsız qoymayıb. XİN-dən bildirilib ki, Ermənistan XİN-in istərisi bu ölkənin Azərbaycana qarşı qarayaxma cəhdlərinin heç bir hüddudunun olmadığını göstərir. Vurğulanıb ki, dünya təcrübəsində də geniş şəkildə qəbul olunduğu kimi, bu şanlı Zəfər paradları, parklar, muzeylər və digər vasitələrlə əbədi yaşadılması bizim mənəvi haqqımızdır. "Parkda müharibə iştirakçısı olan erməni hərbcilərinin manikənlərinin sərgilənməsinə gəldikdə isə dünyanın bir çox ölkələrində hərbi muzeylərdə manikənlərin sərgilənməsi təcrübəsi mövcuddur. Bu Parkın və burada sərgilənən kompozisiyaların verdiyi ismaric birmənalıdır. Dövlətə qarşı həyata keçirilən təcavüz siyasəti və qanunsuz işğal üzərində çalışan böyük Qələbə beynəlxalq hüququn təntənəsidir. Ermənistan XİN-in talançılıq və insana nifrət iddialarına gəldikdə isə azad edilmiş ərazilərimizdə Ermənistan tərəfindən dövlət səviyyəsində törədilən məqsədyönlü dağıntı və talan

siyasətinin nəticələri bu gün bütün dünyanın gözləri qarşısındadır. Faşist cəlladı Qaregin Njdey Yerevanda heykəl ucaldan, birinci Qarabağ müharibəsi zamanı əli azərbaycanlıların qanına bulaşan beynəlxalq terrorçu Monte Melkonyanı qəhrəmanlaşdıraraq, terrorçu Soqomon Teyliryanı ayaqları altında kəsilmiş insan başı ilə abidə ucaldan bir ölkənin insana nifrətdən danışmağa heç bir haqqı yoxdur".

Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin sədri Zəhid Oruc da qeyd edib ki, qənimətlər meydançası erməni xalqına "yanlış ideologiya və siyasətə" sahib olduğunu sübut etmək məqsədi daşıyır: "Həmin tanklar, toplar Azərbaycan insanlarını məhv edəndə, qəddarlığın, qeyri-insani hərəkətlərin əleyhdarları niyə buna etiraz etməyiblər?". Millət vəkiliyə görə, dəbilqələr və digər detalların nümayişi etnik nifrəti o vaxt alovlandırmış sayıla bilər ki, Azərbaycan Qarabağda başqa millətlərin, o cümlədən ermənilərin mövcudluğu-nu tanımasın.

Tarixçi-alim Elmar Həsənlı da "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, Qənimətlər Parkı ilə bağlı fərqli fikirlərə sosial şəbəkədə də rast gəlinir: "Feysbuka baxıram, əksəriyyət ermənilərin boş qalmış dəbilqələrini sevinclə paylaşır, digərləri isə onların bu halına "acıyır", hətta bunu "faşistlik" adlandırırlar. Onlara sözüm budur ki, XX əsrdə "ağaları"nın təlimatı ilə Azərbaycan xalqına qarşı soyqırım törədən şərəfsiz erməni quldurlarına bu cür münasibət çox azdır. Boş qalmış dəbilqələrin sayı milyonlarla olmalıydı. Təəssüf ki, Rusiya imkan vermədi. Ermənistanın terroru dövlət səviyyəsində dəstəklədiyi tarixdən məlumdur. Cümhuriyyət liderlərinin çoxunu ermənilərə məxsus terror təşkilatları qətlə yetiriblər. "Qnçak" və "Daşnaksütyun" kimi terror təşkilatları məhz erməni quldurlarına məxsusdur. Xocalıda minlərlə insanımızı körpə, qoca, qadın demədən amansız qətlə yetirən, dərisini soyan erməni terror təşkilatlarına məxsus əsgər və zabıtlar olub. Bizim igid əsgərlərimiz isə onlardan qisas alıb. Bu qələbəni bizə bəxş edən Azərbaycanın igid oğullarının alınından və vuran əllərindən öpürəm".

İsmayıl Qocayev

"Bizə yaraşan iş deyil"
Şuşaya, Kəlbəcərə, Ağdama giriş pullu ola bilməz

Sabiq deputat Etibar Hüseynov maraqlı təkliflə çıxış edib. O qeyd edib ki, gələcəkdə istirahətə gələnlər üçün Şuşa və Kəlbəcərə, o cümlədən Ağdama giriş pullu olsun: "Simvolik 50 qəpik, 1 manat və ya kim nə qədər istəsə. Niyə də yox? Bu gün ölkə boyu az qala bütün şələlə, göl və s. pullu edilib. Ki, bura filankəs pul qoyub, əziyyət çəkib. İndi istirahət üçün gəldiyin həmin məkanlar üçün insanlarımız can qoyub, qan töküüb. Onların özlərinə və ya ailələrinə azacıq yardım payımızı vermək niyə də olmasın? Amma yenə də "YAŞAT" Fonduna yığılmaq şərtilə". Sabiq deputat bildirib ki, bu addım həminin üreyincə olar: "Hər kəsə istirahətdən əlavə ruhən və mənən bir rahatlıq da gətirər".

Milli Məclisin deputatı Elman Məmmədov təklifə münasibət bildirib. O, "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, sabiq deputatın bu təklifi təbii ki, xoşməramlıdır. Ancaq Azərbaycanın hər hansı bir bölgəsinə girişi-çıxışı pullu etməyi düzgün hesab etmir: "Hörmətli sabiq deputat yoldaşımız Etibar Hüseynov təbii ki, bunu xoşməramla və xoş fikirlə deyib. Yəni müəyyən vəsait toplanar və bu vəsait də xeyirə xərclənər. Yəni şəhid ailələrimizə, qazilərimizə, əlillərimizə. Ancaq Azərbaycanımızın hər hansı bir şəhərinə, kəndinə, qəsəbəsinə şlaqbaunlar qoymaq, keçid məntəqəsinə girişi-çıxışı pullu etmək fikrimcə, bizə yaraşan iş deyil və qəbul olunmazdır".

Aynurə

"Rus çıxmırsa, türk də mütləq burda olacaq"

Hərbi ekspert: "Laçın və Kəlbəcərdə Türkiyə hərbi bazası yaradılacaq"

"Azərbaycanda Türkiyənin hərbi bazası arzuolunandır, lakin bunun üçün tələb olunan şərait yaranmayıb".

Bu sözləri hərbi ekspert Ədalət Verdiyev deyib. O, "Şərq"ə açıqlamasında sözügedən təşəbbüsün hansı halda labüd olacağını dedi: "Qanunvericilik bazası da ölkəmizdə xarici ölkələrin hərbi iştirakını məhdudlaşdırır. Lakin Rusiyanın 4 ildən sonra Qarabağdan şələ-şüləsini yığırdımadığı halda, Laçın və Kəlbəcərdə Türkiyə hərbi bazasının yaradılması zərurətə çevriləcək. Odur ki, şərtlərimizi indidən formalaşdırmalıyıq: rus çıxmırsa, türk də burda mütləq olacaq. Qoy, Putin və Şoyqu işlərini indidən planlaşdırsınlar".

Kənan

Türkiyə yeni "hava-hava" raketini uğurla sınaqdan keçirib.

Bu barədə Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan öz twitter səhifəsində yazıb: "Türkiyə "hava-hava" raket texnologiyasına sahib azsaylı ölkələrdən biri olmağı bacardı. Gənc texnoloqlarımız və mühəndislərimizin "Göktuğ" layihəsi çərçivəsində inkişaf etdirdikləri "hava-hava" raketimiz "Bozdoğan" ilk atəşdə hədəfi tam vurdu".

Türkiyənin daha bir uğuru barədə "Şərq"ə danışan hərbi ekspert Ədalət Verdiyev bildirib ki, bu silahlar haqqında İsrail, Amerika və İngiltərədə

Türkiyənin yeni raketini hədəfləri dəqiq vurdu

İsrail, ABŞ və İngiltərədə hələ bu silahların tədqiqatları aparılır

tədqiqatlar aparılır, Türkiyə isə bu sınaqdan uğurla keçdi: "Bu, yeni nəsil raketlərdir. Hava-hava raketləri havadan gələn təhlükəni elə havadaca vurmaq üçün nəzərdə tutulub. Bu silahlar 25 km-dən hədəfi nişan alır. Atəş açıldıqdan sonra hədəf iz-

lənilmir, raket özünü həmin hədəfi vurur.

Bu raketdən Türkiyədə olan bütün "F" qırıcıları istifadə edə bilər. Türkiyənin hərbi

sənayesi bu istiqamətdə 2013-cü ildən bəri işlər aparır.

Müasir dövr müharibələrində hava məkanına sahib olmaq əsas tələblərdəndir. Biz bunu 44 günlük müharibədə də gördük.

Yeni hava-hava raketlərinin Türkiyə hava məkanını qorumaqda əvəzsiz xidmətləri olacaq.

Bu raketin istehsalı və uğurla sınaqdan çıxması onu göstərir ki, Türkiyədə hərbi sənaye çox güclü inkişaf edib.

Onu da qeyd edim ki, Türkiyə ilə Azərbaycan hərbi sənayesi arasında yeni layihələr yaradılıb. Bu istiqamətdə işlər aparılır".

Ağarza Elçinoğlu

Minsk qrupu söz haqqını çoxdan itirib

“Yenidən meydana çıxıb təkliflər səsləndirmək arxadan atılan daş effekti yaradır”

ATƏT Minsk qrupunun həmsədrləri (Rusiya Federasiyasından İqor Popov, Fransadan Stefan Viskonti və ABŞ-dan Endrü Şofer) bəyanatla çıxış ediblər. Həmsədrlər atəşkəs rejiminin qorunub saxlanılmasını məmnunluqla qeyd edirlər və tərəflər arasında 10 noyabr 2020-ci il tarixində əldə edilən razılaşmanın icrasını yaxından izləyirlər.

üçün digər tədbirlər daxildir.

Minsk qrupunun yeni bəyanatını “Şərq”ə şərh edən millət vəkili Sevil Mikayılova bildirib ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü hərbi-siyasi yolla bərpa etdikdən sonra artıq Dağlıq Qarabağ münaqişəsi tarixə çevrilib. ATƏT-in canfəşanlıq göstərərək, yenidən fəallaşmaq istəyi müəyyən mənada sual yaradır: “30 il müddətində effektiv iş ortaya qoya bilməyən ATƏT-in Minsk qrupu bundan sonrakı fəaliyyəti ilə hansı obraz yaratmaq fikrindədir?”

44 günlük müharibə dövründə ATƏT-in bəzi həmsədr ölkələrinin nü-

mayış etdirdikləri qəzə ümumilikdə bu təşkilata etibarı sarsıdıb, təşkilatın nüfuzunu heçə endirib. Öz fəaliyyəti dövründə daha çox “tur-səfərləri” ilə seyrçi mövqeyində dayanan ATƏT MQ artıq söz demək haqqını çoxdan itirib.

Münaqişə həll olunandan sonra yenidən meydana çıxıb təkliflər səsləndirmək arxadan atılan daş effekti yaradır. Postmüharibə dövründə ATƏT-in bölgədə fəallıq göstərmək istəyi səmərəsizdir, çünki əvvəlki fəaliyyəti bu niyyətin heç bir faydasının olmayacağını söyləməyə əsas verir”.

Deputat qeyd edib ki, ATƏT-in həmsədrləri boş bəyanatları bir kənara qoyub, nəticəyə yönəlik addımlar atsalar, daha yaxşı olar:

“Özlərini hələ də faydalı hesab edirlərsə, minalanmış ərazilərlə bağlı dəqiq məlumatların Ermənistandan alınmasını təmin etsinlər.

Bundan əlavə, bu vaxta qədər dini və mədəni irsin qorunub saxlanması üçün heç bir iş görməyən ATƏT MQ-nin bundan sonra bu yöndə iş aparması gözəl səslənsə də, səmimiyyəti şübhə yaradır.

Öz missiyasının genişləndirilməsi ilə bağlı istəkləri isə real iş görmək yox, sadəcə, mənasız danışıqları uzatmaq niyyətindən doğur”.

Yegane Bayramova

İnsanlar çox əziyyət çəkir

Heç olmasa şənbə günləri ictimai nəqliyyatın işi bərpa olunmalıdır

“Son həftələr əksər ölkələrdə virusa yoluxanların sayında artımlar müşahidə olunsada, dövlətlərin pandemiya ilə mübarizə tədbirləri bir-birindən fərqlənir”.

Bu barədə millət vəkili Vüqar Bayramov deyib. Deputat bildirib ki, ölkəmizdə pandemiya qarşı mübarizə tədbirləri çərçivəsində tətbiq edilən qadağalardan biri həftəsonları ictimai nəqliyyatın işləməməsidir: “Hələlik heç bir ölkədə və eləcə də elmi araşdırmalarda həftə sonları ictimai nəqliyyatın işləməməsinin yoluxma sayına təsirlərini ölçə bilən konkret metodlar yoxdur. Bununla belə, xüsusən də şənbə günləri çalışanların bir qismi üçün həftə sonları ictimai nəqliyyatın işləməməsi xüsusi çətinliklər yaradır. Bu baxımdan, həftə sonları ictimai nəqliyyatın fəaliyyətinin bərpası məqsədəuyğun olardı. Bir sıra inkişaf etməkdə olan ölkələrin praktikasını nəzərə alsaq, pandemiya dövründə qeyri-iş günlərində ictimai nəqliyyatın fəaliyyəti dayandırılmır, sadəcə müddəti qısa olur. Məsələn, həftə sonları ictimai nəqliyyat gecə yarısınadək deyil, səhər saatlarından axşam 20:00-dək işləyə bilər. Xüsusən, günün aktiv saatlarında nəqliyyatın işinin bərpası daha məqsədəuyğun olardı. Bu, həftə sonları müşahidə olunan nəqliyyat probleminin həllinə gətirib çıxarar”.

İsmayıl

Azərbaycanda Belarus məhsulları görə biləcəyik

“Belarus MDB məkanında Azərbaycan üçün ikinci ticarət partnyorudur”

Aprelin 14-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun iştirakı ilə Azərbaycan-Belarus sənədlərinin imzalanması mərasimi olub.

“Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi ilə Belarus Respublikasının Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Nazirliyi arasında bəyartılıq sahəsində anlaşma və əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu”nu Azərbaycanın Kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov və Belarusun Kənd təsərrüfatı və ərzaq naziri İvan İvanoviç Krupko imzalayıblar.

Politoloq İlqar Vəlizadə sözügedən sənəd barədə “Şərq”ə danışıb: “Regionda yeni geosiyasi reallıq yaranıb. Bu, MDB ölkələrinə də təsir edir. Həmin ölkələrin hər birinin öz maraqları var. Onlar daim bu maraqları müdafiə etməyə hazır olduqlarını göstərməlidirlər.

Eyni ilə Azərbaycan kimi. İkinci bir tərəfdən, məlum səfəri MDB məkanında müstəqil siyasət yeridən ölkələr arasında münasibətlərin yenidən qurulması kimi qiymətləndirirəm. Nəzərə almaq lazımdır ki, Belarus MDB məkanında Azərbaycan üçün ikinci ticarət partnyorudur.

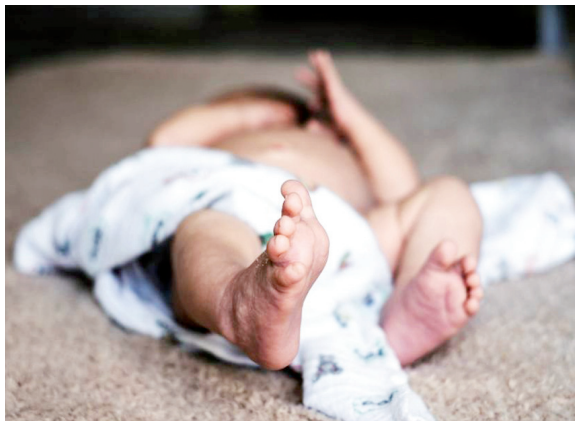
Ona görə də çoxşaxəli əməkdaşlıqdan söhbət gedir. Belarus öz məhsullarını regiona ixrac etmək istəyir. Belarus məhsullarını Azərbaycanda görə biləcəyik”.

Kənan

Bakıda qadın körpəsini küçəyə atıb, qaçmaq istəyib

Onlar sığınacağa çatanda uşaq ac idi

Bakıda gənc qadın südümər körpəsindən imtina edib. O, uşağı küçənin ortasında tərk edib getməyə çalışıb. “Təmiz Dünya” İctimai birliyinin rəhbəri Mehriban Zeynalovanın Sputnik Azərbaycan-a verdiyi məlumata görə, hadisə ötən gün Bakıtrafi qəsəbələrindən birində baş verib.

Etik səbəblərdən adı

açıqlanmayan qadın üç aylıq oğlan uşağından imtina edərkən ağlayırmış. Hadisə şahidləri taksi çağıraraq qadını zorakılıq qurbanlarının yerləşdirildiyi sığınacağa göndərirlər. M.Zeynalova ilə söhbətində qadın bildirib ki, 29 yaş var: “Mənə zəng edib dedilər ki, küçədə bir qadın ağlayır. Əyni də nazik imiş. Jaket veriblər, uşağı da geyindiriblər, yemək alıblar. Sonra da taksiyə mindirib bizə göndərirlər. Onlar sığınacağa çatanda uşaq ac idi. Qadın dedi ki, körpəsi də, özü də iki gündür, heç nə yeməyiblər. Sonra isə dedi ki, uşağı qoyub getmək istəyir. Məndə elə təəssürat yaranı ki, o, uşağı haraya gəldi ata bilər”, - Zeynalova deyir.

Hüquq müdafiəçisi polisə müraciət edib. Qadının hərəkətləri onun durumunun normal olmadığına əsas verib:

nə özünün, nə qohumlarının, nə də uşağın atasının ünvanını deyə bilib, özünü qərribə aparıb. Bütün gecə qadınla psixoloq söhbət edib.

Mütəxəssis müəyyənləşdirib ki, qadın körpəsinə baxmaq durumunda deyil. Tezliklə polis uşağın atasını da tapıb. Məlum olub ki, qadınla kişi qeyri-rəsmi nikahdadırlar. Ancaq kişi də uşaqdan imtina edib.

Hüquq-mühafizə işçilərindən sonra dövlət olunan sosial xidmət əməkdaşları qadının körpəsindən imtina etməsi barədə ərizəsini qəbul ediblər.

Bütün bu hadisələrdən sonra qadın birlikdə yaşadığı kişinin yanına qayıtmaq istəməyib. Körpəni isə sabahı gün paytaxtdakı uşaq evlərindən birinə yerləşdiriblər.

Bakıda sənişin avtobusu qəzaya uğrayıb, xəsarət alan var

Dünən Bakının Nərimanov rayonunda yol-nəqliyyatı hadisəsi baş verib.

APA xəbər verir ki, hadisə Koroğlu Rəhimov küçəsində qeydə alınıb.

“Bakubus” MMC-yə məxsus 13 nömrəli marşut avtobusu dayanacaqda dayanıb. Bu zaman yüksək sürətlə hərəkətdə olan “Hyundai” markalı avtomobil sənişin avtobusuna çırpılıb. Qəza nəticəsində minik avtomobilinin sürücüsü ağır bədən xəsarəti alıb.

Hadisə yerinə Nərimanov Rayon Polis İdarəsinin əməkdaşları cəlb edilib.

Ucarda iki nəfər bıçaqlanıb, qadın ölüb

Ucarda 33 yaşlı qadını bıçaqla öldürüblər.

Dünən günorta saatlarında Ucar Mərkəzi Rayon Xəstəxanasına bıçaq xəsarətləri ilə rayon sakinləri - 1985-ci il təvəllüdlü Kərimova Validə Məzahir qızı və 1988-ci il təvəllüdlü Məmmədov Qasım Fazıl oğlu gətiriliblər. Həkimlərin müdaxiləsinə baxmayaraq, Validə Kərimova xəstəxanada ölüb. Hadisənin hələlik hansı şəraitdə baş verməsi dəqiq məlum deyil.

QMI internet televiziya açdı

"Bu sahəni boş buraxmaq, internet üzərindən fəaliyyət göstərən marginal, bölücü qrupların ixtiyarına buraxmaq olmaz"

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin internet televiziya fəaliyyəti başlayıb. Bu barədə QMI-nin əməkdaşı Rauf Sərdarov məlumat verib. O qeyd edib ki, "YouTube"-da yayımlanan internet televiziya "114 TV" adlanır:

"İnternet televiziya kanalı Ramazan ayı ilə əlaqədar bu gündən fəaliyyətə başlayıb. Hər gün iftardan yarım saat öncə Ramazan söhbətləri ilə bağlı veriliş efirə gedəcək. Ancaq Ramazan ayından

sonra da fəaliyyətimiz davam edəcək, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin fəaliyyəti, eyni zamanda dini maarifləndirmə ilə bağlı verilişlər yayımlanacaq".

QMI-nin təşəbbüsünü "Şərq"ə dəyərləndirən tanınmış jurnalist, dini yazar Kənan Rövşenoğlu bunu gözəl iş adlandırır. Jurnalist bunun gecikmiş addım olduğunu, daha əvvəl də reallaşdırmağın mümkünlüyünü ifadə edib:

"Cəmiyyətdə dini maariflənməyə ehtiyac

Tanınmış jurnalist, dini yazar təşəbbüsü dəstəklədi

var. Bu sahəni boş buraxmaq, internet üzərindən fəaliyyət göstərən marginal, bölücü qrupların ixtiyarına buraxmaq olmaz. İnsanlar dini mövzularla maraqlanırlar. Gündəlik həyatın hansısa məqamında dini mövzularla qarşılaşır və bu zaman yaranan suallara cavab tapmalı olurlar. Əlbəttə, bu zaman müraciət etdiyi internet resurslarında çoxlu sayda məlumatlarla rastlaşır və bu zaman təsir altına düşmə ehtimalı artır. Buna görə də dini biliklərin daha etibarlı mənbədən paylanması zərurəti yaranır. Hazırda internet imkanları onlayn televiziya yaratmağı əvvəlki dövrlə müqayisədə xeyli asanlaşdırıb. Bu mənada QMI-nin açdığı TV-nin yalnız Ramazan ayında deyil, il ərzində fəaliyyət göstərməsi, dini maarifçilik fəaliyyətini davam etdirməsi təqdir olunacaq hadisədir. Əsas məsələ, əlbəttə, indi o kanalın işini necə qurmaqdan asılı olacaq. Əgər yaxşı iş qurulsun, ümid edirəm tezliklə maraqlı və populyar bir internet TV-yə çevrilə bilər. Bunun üçün də zaman lazımdır".

İsmayıl

Eyni məktəbin 2 müəllimi koronavirusdan vəfat etdi

Dörd gün ərzində eyni məktəbdən iki müəllim koronavirusdan vəfat edib.

"Qafqazinfo"

xəbər verir ki, söhbət Bakıda yerləşən 20 nömrəli məktəbli-seyin müəllimləri İradə Tağıyeva və Lalə Kərimovadan gedir.

Riyaziyyat müəllimi olan İradə Tağıyeva aprelin 10-da, İngilis dili fənnini tədris edən Lalə Kərimova isə dünən Covid-19-un qurbanı olub.

Daha 2 293 nəfər koronavirusa yoluxub

31 nəfər vəfat edib, 2 071 nəfər müalicə olunaraq sağalıb

Azərbaycan Respublikasında koronavirus (COVID-19) infeksiyasına 2 293 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 2 071 nəfər müalicə olunaraq sağalıb.

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahdan "Şərq"ə verilən məlumata görə, COVID-19 üçün götürülən analiz nümunələri müsbət çıxmış 31 nəfər vəfat edib.

İndiyədək ölkədə ümumilikdə 291 894 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib, onlardan 255 833 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 4 009 nəfər vəfat edib, aktiv xəstə sayı 32 052 nəfərdir.

Son sutka ərzində yeni yoluxma hallarının müəyyənəndirilməsi ilə əlaqədar 14 086, ötən müddət ərzində isə ümumilikdə 3 054 472 test aparılıb.

Kənan

"Sağlam Cəmiyyət" İctimai Birliyinin sədri, sosioloq Lalə Mehralı feysbuk hesabından status paylaşılıb. Toylar barədə:

"Restoranlarda toy mərasimləri keçirilir. Girişdə qonaqlara mərasim zalında telefondan istifadə etməmək barədə qəti tapşırıqlar, əgər hansısa qonaq bir foto çəkərsə, paylaşarsa, toy restoran rəhbərliyi tərəfindən dayandırılır, qonaqlar çıxarılır, ofisiantlar qonaqlara foto çəkməyə imkan verib, deyər işdən azad edilir.

Restoranların adlarını da bilərəm, amma "görəsən hansında olur?", deyər fikirleşməyə ehtiyac da yoxdur, bütün restoranlarda olur toy, səs desibli azaldılır deyər ətrafdan bilinmir. Belə də ki, düz edirlər toy edənlər, ordakı sıxlıq avtobusdakından çox olası deyil ki?!"

Sərt karantin tətbiq edildəndən, şadlıq sarayları bağlanıb toylara qadağa qoyulandan kənddə, şəhərdə - hər yerdə ailələrin kütləvi nişan, xınayaxdı, böyük və kiçik toy keçirdiklərinin şahidi oluruq. Bəli, polis duyur düşəndə (və ya duyur salındanda - M.R.) məclisi dağıdır. Cərimə olunan, inzibati cəza alan, kamera qarşısında ağzı maskalı, amma boynu bükük dayanan vətəndaşlarımızı da görürük. Ötən il bu vaxtlar belə hallar və görüntülər insanlarda "ar olmur da bu camaata, dünya virusdan "alıxıb-yanır", bizimkilər öz keflərindədi. Gözləyin də bir az" təpkiləri yağdırsa, indi vəziyyət dəyişib. Təpkilər də səngiyib. O səbəbdən ki, daha hamı karantindən bezdi. Karantindən əvvəl bəxti getirib nişanlananlar

Kasıb-kusuba da icazə verin

Onsuz da restoranlarda toy mərasimləri keçirilir

bilmir çinliləri qarğasın, yoxsa "Pentaqon"-u. Arada özümüzün nüklərə də yetirlər. Baş qaxıncı isə əsasən avtobuslar və kafə-restoranlardı: avtobuslarda camaat bir-birinin belinə "minir", kafelərdə, restoranlarda maskasız, qabaq-qənşər əyləşib nahar, şam edirlər, onda yoluxma olmur, elə birçə toyda olur?!". İnşafən, haqsız da deyillər. Doğrudur, hazırkı şəraitdə insaf-mürvətdən yox, real vəziyyətdən baxmalıyıq duruma. Amma 1 ildən artıq karantin vəziyyətində olan ölkədə araşdırma aparılıbmı ki, yoluxmanın artmasına səbəb nədir? 1 ildir kütləvi yas mərasimləri keçirilmir, toylara da icazə yoxdur. Gizli-saxlı yaslar, toylar olur, amma belə məclislərdə iştirakçı sayı azdır. Əvvəlki kütləvilik yoxdur. Deməli, yoluxma sayının artmasında yas və toy məclislərinin payı çox kiçikdir. Elə isə 1 ildir toy gözləyənləri nəzərə alıb hansısa qaydalar çərçivəsində toylara icazə vermək olmazmı?

Mövzunu toylarla bağlı status yazmış sosioloq Lalə Mehralı ilə davam etdirdik. O, "Şərq"ə açıqlamasında 30-40 nəfərlik toy məclislərinə icazə verilməsinin tərəfdarı olduğunu dedi:

"Elə ailələr var kiçik, orta həcmli toya razıdırlar, təki rəsmi icazə olsun. Hesab edirəm ki, hökumət bunu nəzərə almalı və toy qadağası qaldırılmalıdır"

- Xalqın adət-ənənəsini bu qədər görməzdən gəlmək doğru deyil. Karantin illərlə davam edə bilməz. İnsanlar artıq tibbi maska taxmaqdan da beziblər, toy qadağasından da. Həmin statusu səbəbsiz yazmamışam. Tanışlardan, kənar adamlardan defələrlə eşitmişəm ki, kiminsə - istər qohum olsun, istər dost, rəfiqə, toyunu iştirak ediblər. Statusda qeyd etdiyim kimi, restorana daxil olanda mobil telefonları söndürməyi və istifadə etməməyi

tapşırıblar. Toylara icazə olmadığından xəbərin yayılmasını istəməyiblər. Belə gizli toylar keçirilir. Bir halda ki, gizli şəkildə toy məclisləri təşkil edilir, kiçik həcmdə, 30-40 nəfərin iştirakı ilə, müəyyən qaydalara riayət olunmaqla toy məclislərinin keçirilməsinə icazə verilə bilər. Bəzi şərtlər, qaydalar tətbiq edilməklə toy qadağası qaldırılmalıdır. Çünki insanlar boğaza yığılıb, partlamaq dərəcəsinə gəliblər. Valideynlər övladlarının xeyir işi-

ni görmək istəyir. Övladlarından nigran köçmək istəmirlər dünyadan. Ona görə də həтта cərimələri, cəzaları gözə alaraq toy edirlər. Xalqımızın adət-ənənəsi var. İnsanların bu adətlərdən qısa zamanda, 1 il içində əl çək-mələrini gözləmək absurddur. 30-40 nəfərin iştirakı ilə, masalar arası lazımi məsafə saxlanmaqla, masa ətrafında deyək ki, 5 nəfərin əyləşməsi şərti ilə keçiriləcək toylardan narahat olmama-lıyıq. Narahatlıq gün ərzində saatlarla basabas, sənişin sıxlığı yaşanan avtobuslarla bağlı yaşanmalıdır. İnsanlar avtobus-da nəfəs-nəfəsə səyahət edir. Kafelərdə, restoranlarda saatlarla sıx məsafədə əyləşib nahar edirlər. Toylara qadağanı davam etdirməklə yoluxma sayında azalmaya nail oluna bilməz. Yoluxma sayının azalması üçün başqa variantlara baxmaq lazımdır.

L.Mehralı toy növbəsində dayananların az qonaq sayı ilə razılaşmayacağını da bildirdi:

- Hamımız bilir ki, toylar həm də nəmər yığmaq fürsətidir. Elə adamlar var, illərlə qohum, dost-tanış toyunu iştirak edib, nəmər salıb, indi də övladına toy edib verdiklərini toplamaq istəyir. Təəssüf ki, bu da bizim "adət-ənənəmiz"dir. Əlbəttə, belələri 30-40 nəfərlik toy məclisi ilə razılaşmayacaq. Ürəklərindən olmayacaq. Lakin elə ailələr var kiçik, orta həcmli toya razıdırlar, təki rəsmi icazə olsun. Hesab edirəm ki, hökumət bunu nəzərə almalı və toy qadağası qaldırıl-malıdır.

Mələhət Rzayeva

Ukrayna tarixi unutdurmaq istəmir

Ancaq "Kırım platforması" Kremlin qəzəbinə səbəb olacaq

"Ukrayna Prezidenti Vladimir Zelenski-nin təşəbbüsü ilə avqustun 23-də Kiyevdə "Kırım platforması" adlı beynəlxalq

konfrans keçiriləcək.

Ayandır ki, bir konfransla Kırım problemini həll etmək mümkün deyil. Ancaq Kiyev istəmir ki, beynəlxalq aləm Kırımı unutsun. Ona görə də konfrans vasitəsilə diqqəti yarımadaya cəlb etməyə çalışır".

Bu sözləri "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu deyib.

O, konfrans barədə proqnozlarını "Şərq"lə bölüşdü: "Vladimir Zelenski Türkiyəyə səfəri zamanı Prezident Rəcəb Tayyib Erdoğanı da adı çəkilən konfransa dəvət etdi. Erdoğan dəvəti qəbul etdi. O da ayandır ki, "Kırım platforması" Kremlin qıcığına səbəb olub.

Kremlin minimum və maksimum hədəfi var. Minimum hədəfi böyük dövlətlərin Kırımı unutmamasıdır. Maksimum hədəfi isə budur ki, yaxşı halda Rusiyaya tərəfdaş ölkələrdən bir neçəsi Kırımı Rusiyanın ərazisi kimi tanısin. Kiyevin məqsədi isə Kremlin minimum və maksimum hədəflərinə çatmağa mane olmaqdır.

Kırım beynəlxalq hüquq normalarına uyğun Ukrayna ərazisi tanıyan, ancaq Kreml qıcıqlandırmamaq üçün Kiyevdəki tədbirə qatılmayanlar da olacaq".

Kənan Novruzov

Moskva rəsmi Tokiodan izahat gözləyir

Rusiyanın Xarici İşlər Nazirliyi Yaponiyaya etiraz edib.

Bu barədə "Şərq" TASS-a istinadən xəbər verir. Etiraza

səbəb Yaponiyanın Fokusima-1 nüvə stansiyasındakı suyun okeana axıdılmasından əvvəl Moskva ilə razılaşmanın aparılmamasıdır.

Bu addıma görə Kreml rəsmi Tokiodan izahat gözləyir.

Kənan

İki həftəyə bitəcək

Peskov: "Rusiya təlimlərə görə izahat verməyə məcbur deyil"

Rusiya qərb sərhədlərində hərbi təlimləri davam etdirir.

"Şərq" "RIA Novosti"yə istinadən bildirir ki, bu barədə Rusiyanın Müdafiə

naziri Sergey Şoyqu məlumat verib. O, yoxlama tədbirlərinin iki həftə ərzində tamamlanacağını deyib.

Bir müddət əvvəl ABŞ rəhbərliyi sözügedən təlimlərə istinad edərək Rusiyanın hərbi təcavüzünün artdığını vurğulamışdı. Rusiya dövlət başçısının sözcüsü Vladimir Peskov isə buna cavab olaraq Kremlin ölkə daxilində keçirdiyi təlimlər barədə kiməse izahat verməyə məcbur olmadığını deyib.

Kənan

Bayden Rusiyanın öz maraqlarından vaz keçəcəyinə inanır

Halbuki, ABŞ və Rusiya arasında yaxın vaxtlarda siyasi anlaşmaların ola biləcəyi o qədər də inandırıcı deyil

ABŞ Prezidenti Co Bayden və Rusiya Prezidenti Vladimir Putin arasında telefon danışığı olub. Dövlət başçıları bir sıra regional və global əhəmiyyətli məsələləri müzakirə edib. Bayden ABŞ-ın maraqlarına uyğun olaraq Rusiya ilə stabil və proqnozlaşdırıla bilən münasibətlər qurmaq məqsədinin olduğunu təsdiqləyib. O, ABŞ və Rusiyanın qarşılaşdığı məsələlərin tam spektrlərinin müzakirəsi üçün qarşıdakı aylarda üçüncü ölkədə görüş-sammit keçirməyi təklif edib.

Bundan başqa, C.Bayden Krimdə və Ukrayna ilə sərhəddə Rusiya ordusunun gücləndirilməsindən narahatlığını ifadə edərək, ABŞ-ın bu ölkənin suverenliyini və ərazi bütövlüyünü dəstəkləməyə dair sarsılmaz öhdəliyinin olduğunu vurğulayıb. ABŞ prezidenti Rusiyanı gərginliyi azaltmağa çağırıb.

Telefon danışığına dair fikirləri "Şərq"lə bölüşən politoloq Elçin Xalidbəyli bildirib ki, ABŞ və Rusiya arasında qarşılıqlı təhlükəli həddə çatıb. Analitik vurğulayıb ki, siyasi faktorlar üzərindən intensivləşən ziddiyyətlər artıq hərbi-siyasi xarakterli qarşılıqlı təhlükəli "qatil" adlandırılmasından sonra ABŞ və Rusiya arasında münasibətlər "soyuq müharibə" mərhələsinə keçib. Bu mərhələdən real müharibə təhlükəsinə isə o qədər böyük məsafə yoxdur. Yeni iki nəhəng nüvə dövləti arasında silahlı toqquşma ehtimalı olduqca ciddiləşib. Xüsusilə də, Ukrayna böhranı ABŞ-Rusiya qarşılıqlı təhlükəsinə savaşa təhlükəsi qatır. Çünki hər iki nəhəng dövlət Ukrayna sərhədləri ətrafında olduqca böyük hərbi qüvvə cəmləşdirib. Üstəlik, ABŞ Rusiya qarşılıqlı təhlükəsinə artıq NATO-nu da ortaq etməyə nail olub. Bu o deməkdir ki, hər an həmin hərbi qüvvələr savaşa meydanında qarşılaşmaq məcburiyyətində qala bilərlər. Təbii ki, belə vəziyyətdə qarşı duran tərəflər təhlükəli

situasiyadan çıxış yolu tapmaq məcburiyyətindədirlər. Əslində hər iki tərəf də Ukrayna ucbatından bir-biriylə savaşa girmək qətiyyəni sərf etmir. İndiyə qədər Ağ Ev hərbi-siyasi təzyiqlərlə Rusiyanı geri çəkməyə məcbur edə biləcəyinə ümid bəsləyirdi. Ancaq məlum oldu ki, Kreml heç bir halda, geri çəkilmək niyyətində deyil. Ukrayna böhranında Rusiyanın "sonuncu qala"sını müdafiə etmək niyyətindədir.

Ona görə də, Prezident Bayden nəhayət ki, Rusiyaya hərbi-siyasi qarşılıqlı təhlükə ilə ABŞ-ın şərtlərini Kremlə qəbul etdirməyin mümkün olmayacağı qənaətinə gəldi. Nəticədə, Rusiyanı siyasi təzyiqlərlə geri çəkməyə sövq etmək üçün növbəti dəfə cəhd göstərməyə çalışır. Belə anlaşılır ki, Prezident Co Bayden Kreml sahibi V.Putinlə üz-üzə görüşdə ABŞ-ın şərtlərini Rusiyaya qəbul etdirməyin mümkünlüyünə ümid bəsləyir".

E.Xalidbəylinin sözlərinə görə, hər halda, Bayden Rusiya ilə münasibətləri ABŞ-ın maraqlarına uyğun şəkildə qurmaq niyyətində olduğunu vurğulayıb: "Ancaq unutmamaq lazımdır ki, ABŞ-ın maraqları Rusiyanın mənafehləri ilə kəskin ziddiyyət təşkil edir. Deməli, Bayden ABŞ-la stabil münasibətlər xatirinə Rusiyanın öz maraqlarından vaz keçə biləcəyinə inanır. Halbuki, Kreml belə güzəştlərə hazır olduğuna inanmaq olduqca çətinidir. Əgər bu mümkün olsaydı, Ukrayna böhranı ətrafında qarşılıqlı təhlükəli Rusiya bu qədər kəskin reaksiya verməzdi.

Baydenin Ukraynanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədiyini vurğulayaraq, Rusiyanı regionda gərginliyi azaltmağa çağırması da maraqlıdır. Çünki Ukraynanın ərazi bütövlüyünə yalnız separatçı Donbass bölgəsi deyil, həm də Rusiya tərəfindən ilhaq olunmuş Kırım yarımadası da daxildir. Bu baxımdan, ABŞ və Rusiya arasında yaxın vaxtlarda siyasi anlaşmaların ola biləcəyi o qədər

də inandırıcı deyil. Xüsusilə də iki ölkə arasında ABŞ-ın maraqlarına uyğun münasibətlərin qurula biləcəyi real görünür".

Politoloq qeyd edib ki, Bayden-Putin görüşünün ABŞ-Rusiya münasibətlərində müsbətə doğru ciddi dəyişikliklərə yol açmağa qətiyyəni inandırıcı görünür: "Böyük ehtimalla bu görüş sayəsində Ağ Ev Kremlə növbəti dəfə sınağa çəkməyə çalışa bilər. Bu sınaq Ağ Evin gözlədiyi nəticəni verməzsə, onda hadisələrin əsasən iki variant üzrə inkişaf edə biləcəyini düşünmək olar. Birinci variant odur ki, qarşı duran tərəflər heç bir halda anlaşa bilməyəcəklər və dünya ABŞ-Rusiya müharibəsi təhlükəsi ilə qarşı-qarşıya qalacaq.

İkinci variantda, hər iki tərəf qüvvələr nisbətinin rəqiblərin bir-birinə qarşı mütləq üstünlük qazanması üçün yetərli olmadığını qəbul etməli olacaqlar. Bu halda, hər iki tərəf savaştan yayınmaq üçün qarşılıqlı güzəştlər çərçivəsində geri çəkəcəklər.

Ukrayna ətrafındakı böhranlı situasiya müvəqqəti olaraq dondurulacaq və daha sonra ümumiyyətlə, arxa plana keçiriləcək. Ardınca, ABŞ və Rusiya dünyanın siyasət məkanında bir-birinin maraqlarını nəzərə almaqla, öz hədəflərini reallaşdırmağa cəhd göstərəcəklər.

Yeni prezident Co Baydenin Kreml sahibi V.Putinlə görüşmək istəyi Ağ Evin Rusiya ilə savaşa aparan qarşılıqlı təhlükədən çıxış yolu axtarması kimi də dəyərləndirilə bilər".

Yeganə Bayramova

Ermənistan prezidenti əl-ayağa düşüb

İndi də Gürcüstanın qapısına getdi

Ermənistan prezidenti Armen Sarkisyan Gürcüstana rəsmi səfər edəcək. Bu barədə Gürcüstanın Prezident Administrasiyasından bildirilib. Məlumat əsasən, A.Sarkisyan gürcü həmkarı Salome Zurbixşvili ilə təkbətk və geniş tərkibli formatda görüş keçirəcək. Daha sonra onlar mətbuata birgə bəyanatla çıxış edəcəklər.

Ermənistan prezidentinin səfər çərçivəsində parlament sədri Arçil Talakvadze ilə də görüşü planlaşdırılıb.

Mövzu ilə bağlı "Şərq"ə danışan politoloq Qabil Hüseynli bildirib ki, Gürcüstan Azərbaycanla tərəfdaş olsa da, Ermənistanla da əlaqələri pozmaq istəmir: "Gürcüstanla Azərbaycan strateji tərəfdaşdır. Bir çox məsələlərdə bizimlə eyni xətt üzrə hərəkət edir. Am-

ma Ermənistanla da münasibətləri pisləşdirmək istəmir.

Bölgədə iqtisadi problemlərin həlli ilə bağlı "Altılıq" sazişi məsələsi var. Məlum məsələyə görə Gürcüstan Rusiyanın olduğu bir layihəyə qatılmaq istəmir.

Ermənistan da Rusiyanın əlaltısıdır. Bölgədə aranı qarışdırmaqla məşğuldur.

Ermənistan böyük bir iqtisadi zona deyil ki, Gürcüstana yardım etsin. Gürcüstan da bir sıra işıq, qaz, neft və sair kimi iqtisadi məsələlərdə Azərbaycanla birləşdirən əsas yol onların öz ərazisindən, bir də Gürcüstanın işğal edilmiş Abxaziya ərazisindən keçir.

Mənə elə gəlir ki, onlar yenə də Abxaziya keçən dəmir yolunu müzakirə edəcəklər. Ermənistanı Rusiya ilə birləşdirən əsas yol onların öz ərazisindən, bir də Gürcüstanın işğal edilmiş Abxaziya ərazisindən keçir.

Yeni bu görüşdə, əsasən, Ermənistan öz logistik arzularını gerçəkləşdirməyə çalışacaq".

Ağarza Elçinoğlu

Ermənistan-Azərbaycan, ərəzilərin işğaldan azad olunması haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Aprelin 13-də Prezident İlham Əliyev "Cənubi Qafqaza yeni baxış: Munaqişədən sonra inkişaf və əməkdaşlıq" adlı beynəlxalq konfransda 3 saatlıq çıxış zamanı regiondakı realıqları dünyanın diqqət mərkəzinə çatdırdı. Dövlət başçısı Ermənistana və beynəlxalq aktorlara mühüm ismarıclar ünvanladı.

Ali Baş Komandan çıxışında Ermənistanın müharibəyə qədər, müharibə zamanı və müharibədən sonra atdığı addımları, hazırda sülhün güclənməsinə mane olan məqamları və region qarşısında dayanan çağırışları beynəlxalq ekspertlərin diqqətinə yönəltdi. Hər dəfə olduğu kimi, bu dəfə də dövlət başçısının Azərbaycanın baxış bucağını qəti və açıq şəkildə bəyan etməsi ölkəmizin postmüharibə dövründə mövqeyini gücləndirdi. Eyni zamanda beynəlxalq ictimaiyyətin Qafqazdakı sülh dövrünün realıqlarını daha yaxşı anlamasına gətirib çıxartdı. Postmüharibə dövründə sülhün möhkəmləndirilməsinin vacibliyindən danışan Prezident Azərbaycanın sülhə hazır olduğunu, gələcəyə baxmağın zəruriliyini, lakin Ermənistan rəhbərliyinin sülh razılaşmasının mümkünlüyü barədə hələ də bəyanat vermədiyini qeyd etdi. Yenidən vurğuladı ki, munaqişə səhifəsi artıq geridə qalıb. Dövlət başçısı Ermənistandakı revanşist qüvvələrə də toxunaraq onlara xəbərdarlıq etdi. Bildirdi ki, indiyə qədər ermənilər Azərbaycanı yaxşı tanımayıblar. Doğrudan da, Ermənistandakı revanşist qüvvələrin ilk növbədə cəmiyyətləri haqqında düşüncələri daha məqbul olardı. Hazırda dövlətçilikləri sual altında olan, 30 il ərzində öz evlərini və dövlətlərini, sərhədlərini özlərinin qoruya bilmədiyi dövlətin nümayəndələrinin "gücləndikdən və hazır olduqdan sonra" Azərbaycandan revanş alacaqları ilə bağlı çıxışları gülüncdür.

Ölkə başçısı vurğulayıb ki, Ermənistandakı vətəndaş cəmiyyətləri erməni xalqına həqiqətləri deməyə başlamalıdır: "Konflikt həll olunub və biz gələcəyə baxmalıyıq. Ermənistanın vətəndaş cəmiyyətindən daha çox şey gözləyirik. Nə hökumət, nə də müxalifət bu gün onlara nəinki Azərbaycan haqqında pozitiv, hət-

ressivdir. Hazırda Ermənistan Azərbaycana qarşı aqressiv münasibəti aradan qaldıra biləcək durumda deyil. Onlar müharibədə nələrin baş verdiyini xatırlamalıdır. Ermənistan müxalifəti panikadadır. Azərbaycanafobiya, Türkofobiya əvvəllər də olduğu kimi, ən böyük məsələdir. Əgər Ermənistanın müsbət siqnalı olarsa, əlaqə qurmaq istəyərse, biz də əlimizdən gələni etməyə hazırıq". Ölkə başçısı qeyd edib ki, Ermənistan tərəfindən revanş cəhdləri riskləri sıfır olmalıdır. Dövlət başçısının sözlərinə görə, inkişaf üçün Azərbaycan daxilində, eləcə də sərhədlərdən kənarda stabilliyə

sab edirəm elə sahələr var ki, onlar orada munaqişədən sonrakı vəziyyətə təsir göstərməkdə rol oynaya bilərlər. Munaqişənin həllinə kömək edən qrup kimi yox, çünki munaqişə artıq həll olunub. Ümidvaram ki, Minsk qrupunun nümayəndələri tezliklə Azərbaycana bir sıra təkliflərlə gələcək-lər".

Millət vəkili Hikmət Babaoğlu "Şərq"ə açıqlamasında deyib ki, Prezident konfrans vasitəsilə dünyaya iki mühüm mesaj verdi. Parlament üzvünün sözlərinə görə, bunlardan biri artıq müharibənin və munaqişənin bitməsi, digəri isə Azərbaycanın yeni mərhələ-

dan ibarətdir. Ekspertin fikrincə, hazırda Ermənistan iqtisadiyyatına yatırımların 40 faizdən çoxunu Rusiya sərmayəsi təşkil edir: "Nəzərə alsaq ki, bu realıq son 20 ildə ciddi şəkildə dəyişikliyə məruz qalmayıb, o zaman Ermənistan iqtisadiyyatının Rusiyanın ənənəvi dəstəyi ilə inkişafı mümkün deyil. Beynəlxalq reyting agentliklərinin hesablamalarına görə, mövcud şərtlər altında Ermənistanın xarici borcunun 2023-cü ilədək 63 faiz artacağı gözlənilir. Hətta bu göstəricinin özü belə siyasi sabitliyin təmin olunacağı və hakimiyyət böhranının aradan qaldırılacağı halda mümkün ola bilər. Məhz bu

İndi inkişaf və tərəqqi zamanıdır

Azərbaycan Qafqazın ən mürəkkəb munaqişəsini ordusunun gücü ilə söndürdü

ta neytral söz deməyə şərait yara-dar. Çünki bu, Azərbaycanofobiya konsepsiyasıdır, Azərbaycana qarşı onilliklərlə yaradılmış nifrətin kultivasiyasıdır. Müharibədən sonrakı vəziyyət nümayiş etdirdi ki, indi qonşularımız regional inkişafı ilə bağlı bizim fikirlərimizi paylaşırırlar. Yeri gəlmişkən, biz artıq qonşu ölkələrlə regionun necə inkişaf etməli olduğu, nəqliyyat, logistika, enerji əməkdaşlığı, ticarət layihələrinin nə olmağı barədə müzakirə etmişik. Beləliklə, bizim heç bir fikir ayrılığımız yoxdur. Bu düzdür ki, Ermənistan hələ öz si-

yə ehtiyacımız var: "Əsas narahatçılığımızdan biri risklərlə bağlıdır və onları minimallaşdırmaq üçün addımlar atacağıq. Regionda əməkdaşlıq yaratmağımız beynəlxalq uğurumuzdur. Buraya Türkiyə-İran, Gürcüstan-Türkiyə, Rusiya-İran üçtərəfli əməkdaşlığı daxildir. Beləliklə, bu, stabilliyə töhfədir. Əlbəttə ki, Ermənistan tərəfindən revanş cəhdləri riskləri sıfır olmalıdır". Dövlət başçısı diqqətə çatdırıb ki, Ermənistan ordusunun Rusiya ilə birlikdə modernləşdirilməsi planları suallar

ni inkişaf və əməkdaşlıq mərhələsi kimi görməsinin

bəyanı idi: "Dövlət başçısı Azərbaycanın hazırkı mövqeyinin yeni realıqda əməkdaşlığın və inkişafın bərqərar olmasına, regionun kommunikasiya və iqtisadi bütövlüyünün təmin edilməsinə və bu prosesdə səmərəli əməkdaşlıq platformasının yaradılmasının vacibliyinə yönəldiyini bildirdi. Bunun üçün ilk növbədə Ermənistanın prosesə qoşulması və Azərbaycanafobiya-dan qurtulması və yaranmış yeni realıq obyektiv əsaslarda dərk etməsinin zəruriliyini vurğuladı. Qafqaz kimi mürəkkəb bir regionda yaradılmış ən mürəkkəb munaqişə ocaqlarından birini Azərbaycanın öz güclü ordusu vasitəsilə söndürməsi hamıya məlumdur. Bu, ölkəmizə yeni qalib ölkə statusu qazandırır. Bütün dünya bu yeni realıq düzgün qiymətləndirməli, Azərbaycanın əməkdaşlıq və tərəfdaşlıqla bağlı təşəbbüslərini tarixi fürsət kimi dəyərləndirməlidir. Ancaq hər şeydən öncə Ermənistan öz mövcudluğu üçün bu tarixi fürsəti əldən verməməlidir. Çünki Azərbaycan bütövlükdə regionumuzun tarixində geri dönüşməsi mümkün olmayan mühüm strateji realıq yaradıb və gec-tez hamı bununla hesablaşmalı olacaqdır".

Politoloq, BAXCP sədrinin müavini Elçin Mirzəbəyli də bəyan edib ki, Azərbaycanla müharibədə acınacaqlı məğlubiyyətə uğrayan Ermənistan kollaps vəziyyətindədir və bu ölkənin yeganə çıxış yolu mövcud realıqları qəbul etməkdən və ona uyğun davranmaq-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

baxımdan, paradoksal görünə bilər, Ermənistandakı mövcud iqtisadi və sosial problemlərin həlli yolu, bu ölkənin Azərbaycana və Türkiyəyə münasibətdə sərgiləyəcəyi siyasətdən asılıdır. Yalnız bu halda Ermənistan regiondakı iqtisadi proseslərə inteqrasiya edə və kommunikasiyaların bərpası nəticəsində əldə edəcəyi "iqtisadi nəfəslik"dən faydalana bilər. Ermənistan iqtisadiyyatı üçün həyati əhəmiyyət kəsb edən başqa bir məqam isə bu ölkənin Türkiyə ilə sərhədlərinin açılmasıdır. Bu isə yalnız rəsmi İrəvanın qonşulara qarşı ərazi iddialarından həmişəlik əl çəkəcəyi, kommunikasiyaların bərpa ediləcəyi və Zəngəzur dəhlizinin işə düşəcəyi halda mümkün ola bilər. Məlum olduğu kimi Ermənistanın Rusiya ilə birbaşa sərhədi yoxdur. Hətta Rusiya-Ermənistan iqtisadi münasibətlərinin intensivləşməsinin özü belə, yenə də kommunikasiyaların bərpası nəticəsində mümkün ola bilər ki, burada da açar ölkə, şübhəsiz ki, Azərbaycandır. Ermənistan iqtisadiyyatının dirçəldilməsinin yeganə yolu, bu ölkənin tranzit imkanlarının yaranmasından keçir. Bu isə təbii ki, Azərbaycan və onun sadıq müttəfiqi Türkiyənin iştirakı olmadan mümkün deyil. Azərbaycanın Ermənistanla əməkdaşlığının perspektivi isə Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, Ermənistanın siyasi rəhbərliyinin davranışlarından asılıdır".

İsmayıl Qocayev

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunub

Ötən gün ABŞ Prezidenti Co Bayden və Rusiya Prezidenti Vladimir Putin arasında telefon danışıqları olub. Telefon danışıqları zamanı ABŞ Prezidenti rusiyalı həmkarı Putini başqa ölkədə sammit keçirməyə çağırıb. C.Bayden Rusiya ilə sabit əlaqələr qurmağı hədəflədiyini təsdiqləyib və iki ölkənin qarşısında duran bütün məsələlərin müzakirəsi üçün növbəti aylarda üçüncü ölkədə sammit keçirməyi təklif edib. Həmçinin telefon danışıqları zamanı silahlara nəzarət üzrə dialoqu davam etdirmək niyyəti də müzakirə olunub.

Mövzu ilə bağlı "Şərq" olaraq politoloq Nurlan Qələndərli ilə söhbətlaşdıq.

- ABŞ-Rusiya münasibətlərinin hazırkı vəziyyətini necə xarakterizə etmək olar? Mövcud durum hər iki ölkə, o cümlədən regional və beynəlxalq təhlükəsizlik üçün nə vəd edir?

- Hər iki ölkə müasir dünya siyasəti və beynəlxalq münasibətlər sisteminə mühüm təsir imkanlarına malik olan geopolitik güc mərkəzləri kimi çıxış edir. Bu hegemon qüvvələr arasında münasibətlər strateji rəqabət və geosiyasi mübarizə müstəvisində cərəyan olunur. Yaxın dönmənin siyasi mənzərəsini analiz etdikdə görürük ki, Vaşinqton-Moskva münasibətləri 2014-cü ildən etibarən "ikinci soyuq müharibə" mərhələsinə qədəm qoyub. Eks-prezident Donald Tramp hələ seçki kampaniyası ərəfəsində Rusiya ilə münasibətlərin yaxşılaşdırılacağı anonsunu versə də, onun hakimiyyəti dövründə də hər hansı bir məsafə qət edilmədi. Əksinə, 2016-cı ildə qarşılıqlı şəkildə diplomatların sayı 3 dəfə azaldıldı. Bir il sonra Rusiya ABŞ-ın sanksiya tətbiq edilən ölkələr siyahısına daxil edildi. 2018-ci ildə isə hər iki ölkə qarşı tərəfin bir sıra siyasi xadimləri və biznesmenlərini daxil etdiyi "qara siyahı" tərtib etdi. Beləliklə, tə-

"Rusiya və ABŞ arasında kəskin mübarizənin şahidi olacağıq"

"Co Baydenin Putinə çağırışları hələ əməkdaşlıq, yaxud qarşılıqlı inteqrasiya demək deyil"

rəflər arasında siyasi konfrontasiya elementlərini təşkil edən bu hallar münasibətlərdə yaxınlaşmanın qarşısını alan faktorlardan birinə çevrildi. Bu dönmədə, həmçinin bəhs olunan güc mərkəzlərinin global strateji rəqabətində yeni situasiya formalaşdı. Bilindi ki, D.Trampın "Amerika prioritetdir" şüarı ilə hərəkət etməsi fonunda Birləşmiş Ştatlar NATO-nun gücləndirilməsi və Avropa İttifaqı ilə əlaqələrin sıxlaşdırılması xəttindən imtina etdi. Eyni zamanda, ABŞ Yaxın Şərqdə və digər bir sıra regionlarda öz maraq dairəsinə aid olan bir sıra məsələlərdə qeyri-prinsipial və passiv mövqedən çıxış etdi. Bu isə Rusiyanın geostrateji manevr sahəsinin genişlənməsinə və bir sıra bölgələrdə təsir imkanlarının artmasına zəmin yaratdı. Moskva bu strateji avantajdan müəyyən qədər səmərəli istifadə edə bildi, xüsusilə Suriya məsələsində qarşı tərəfi bəzi güzəştlərə məcbur etdi. Bütün bunlara baxmayaraq, ABŞ-da keçirilən sonuncu prezident seçkilərindən sonra bu ölkənin strateji institutlarında

Rusiya ilə iş sahəsində paradigma dəyişikliyinə olduğu görünür.

- Bu dəyişiklik nədən ibarətdir və qarşıdakı dövrdə hansı addımların atılması gözlənilir? Ümumiyyətlə, iki ölkə münasibətlərinə aid proseslər hansı formada cərəyan edəcək?

- Əvvəla qeyd edim ki, ABŞ Rusiyaya yönəlik daha aqressiv və geosiyasi pressinq xarakterli strateji kurs reallaşdıracaq. Son 7 il ərzində Rusiyanın mövqeyinin möhkəmləndirilməsi istiqamətində də bir sıra addımların atılacağı gözlənilir. Lakin Rusiyanın Qafqaz regionunda, Mərkəzi Asiya və Yaxın Şərqdə yaxınmüddətli perspektivdə hərbi-siyasi mövqeyinin zəifləyəcəyini düşünmürəm. Onsuz da paradigma dəyişikliyinə sonrakı vaxtlarda ABŞ-ın bu ərazilərdə situasiyanı öz lehinə dəyişdirmək planı ortamüddətli perspektivə hesablanıb. Lakin bu prosesə start verilməsi fonunda Avrasiyanın bəzi "qaynar nöqtə"lərində də zaman-zaman tərəflərin birbaşa və dolayı iştirakı ilə hərbi-siyasi hərəkətləmələrin olacağı qənaətinə gəlmək olar. Bunlarla yanaşı, Rusiyaya qarşı sanksiyaların davam etdiriləcəyini düşünürəm. Lakin "sanksiya immuniteti" formalaşmış Rusiyanın bu embarqolardan ciddi təsirlənəcəyi qənaətinə gəlmək olmaz. Moskva alternativ hərbi-siyasi və iqtisadi vasitələrlə bu embarqonun neqativ nəticələrini müəyyən qədər kompensasiya edə biləcək.

Politoloq Nurlan Qələndərli:
"ABŞ Rusiyaya yönəlik daha aqressiv və geosiyasi pressinq xarakterli strateji kurs reallaşdıracaq"

Avropa İttifaqı ilə əlaqələrinin genişləndirilməsi və NATO-nun gücləndirilməsi cəhdləri olacaq. Rusiya-Çin geoiqtisadi işbirliyinə qarşı ABŞ-Avropa İttifaqı iqtisadi-enerji əməkdaşlıq platformasının şaxələndiriləcəyi proqnozlaşdırıla bilər. Bunlarla yanaşı, Rusiyanın sərhədlərində və Moskvanın öz "sərhəd təhlükəsizliyi zonası" hesab etdiyi ərazilərdə NATO-nun varlığının artırılması, bu alyansın mövqeyinin möhkəmləndirilməsi istiqamətində də bir sıra addımların atılacağı gözlənilir. Lakin Rusiyanın Qafqaz regionunda, Mərkəzi Asiya və Yaxın Şərqdə yaxınmüddətli perspektivdə hərbi-siyasi mövqeyinin zəifləyəcəyini düşünmürəm. Onsuz da paradigma dəyişikliyinə sonrakı vaxtlarda ABŞ-ın bu ərazilərdə situasiyanı öz lehinə dəyişdirmək planı ortamüddətli perspektivə hesablanıb. Lakin bu prosesə start verilməsi fonunda Avrasiyanın bəzi "qaynar nöqtə"lərində də zaman-zaman tərəflərin birbaşa və dolayı iştirakı ilə hərbi-siyasi hərəkətləmələrin olacağı qənaətinə gəlmək olar. Bunlarla yanaşı, Rusiyaya qarşı sanksiyaların davam etdiriləcəyini düşünürəm. Lakin "sanksiya immuniteti" formalaşmış Rusiyanın bu embarqolardan ciddi təsirlənəcəyi qənaətinə gəlmək olmaz. Moskva alternativ hərbi-siyasi və iqtisadi vasitələrlə bu embarqonun neqativ nəticələrini müəyyən qədər kompensasiya edə biləcək.

- Bəs, Co Baydenin son çağırışından sonra iki ölkə arasında əməkdaşlığa yönəlik hansı addımların atılacağı düşünürsünüz? Ümumiyyətlə, yeni mərhələdə ABŞ-Rusiya dialoqu necə olacaq?

- Ümumi götürsək, ABŞ Prezidentinin Rusiya Prezidenti ilə telefon danışıqları zamanı səsləndirdiyi fikirlər bəzi məsələlər ətrafında dialoq platformasının yaradılması çağırışıdır. Bu hələ əməkdaşlıq, yaxud qarşılıqlı inteqrasiya demək deyil. Co Baydenin üçüncü ölkədə sammit təklifi iki ölkə üçün global əhəmiyyətli bəzi məsələlərin müzakirəsi və yeni dönmədə tərəflərin bir-birinin özlərinə yönəlik strateji prioritetlərini müəyyənləşdirməsi baxımından aktualdır. Düşünürəm ki, ABŞ və Rusiya arasında yaradılacaq yeni dialoq platformasında bir neçə məsələ prioritet olacaq. Bunlardan biri tərəflərin təsir imkanlarına malik olduğu strateji əhəmiyyətli regionlarda rəqabət, uzlaşma və əməkdaşlıq məsələsi olacaq. Razılaşmalar əldə ediləcəyi təqdirdə, bəzi regionlarda bu güc mərkəzlərinin bir-birinə qarşılıqlı güzəştlərinin şahidi ola bilərik. Digər məsələ silahlara nəzarət üzrə dialoqun davam etdirilməsidir. Bu problem üzrə razılaşmaların qısa müddətdə əldə ediləcəyi qənaətinə deyiləm. Yeni silahlara nəzarət üzrə müzakirələr müxtəlif formatlarda və səviyyələrdə davam edəcək, bəzən gərginlik səbəbi olacaq. Bütövlükdə, bütün bu məsələlər təkcə ABŞ və Rusiya üçün deyil, ümumilikdə regional və global təhlükəsizlik baxımından strateji əhəmiyyətlidir. Yeni əməkdaşlıq şəraitinin yaranmasına baxmayaraq, tərəflər arasında geostrateji rəqabətin ən aktiv fazaya qədəm qoyacağını proqnozlaşdırmaq olar. Bir sözlə, beynəlxalq münasibətlər sisteminə yeni mərhələyə keçidi sürətləndirəcək ABŞ-Rusiya strateji mübarizəsinin növbəti və daha gərgin fazası başlayıb.

Aynurə Pənahqızı

Azərbaycanda dini ekstremizmin təbliğinə yönəldilmiş fəaliyyət qadağan olunur. Bununla bağlı "Dini etiqad azadlığı haqqında" qanunda dəyişiklik edilir.

Dəyişikliklə qanunun 1.3-cü maddəsinə yeni altıncı və yeddiinci hissələr əlavə olunur. Layihəyə əsasən, dini ekstremizmin təbliğinə, həmçinin siyasi məqsədlər üçün dinlərarası fərqlərin istifadəsinə yönəldilmiş fəaliyyət qadağandır. Digər bir dəyişikliklə isə kütləvi dini ibadət, ayin və mərasimlərin icrası zamanı dini təlimin əsaslarının işıqlandırılması yalnız bu Qanunla müəyyən edilmiş qaydada təyin olunmuş din xadimləri tərəfindən həyata keçirilə bilər.

Qanuna sözügedən dəyişikliklərlə bağlı "Şərq"ə rəyini bildiren millət vəkili, siyasi elmlər doktoru, professor Hikmət Babaoğlu qeyd etdi ki, din-cəmiyyət münasibətləri həmişə öz aktuallığı ilə seçilib. Və cəmiyyətin inkişafının

Din ilahiyyat və mənəviyyat hadisəsidir

"Dini dəyərlərimizin qorunması məqsədilə də ondan şəxsi istəkləri üçün istifadə edənlərin qarşısı qanunla alınmalıdır"

müxtəlif mərhələlərdə bu münasibətlərin qanunla nəzərlənməsinə ehtiyac yaranır:

- Hər şeydən öncə qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycanda etiqad azadlığı hər bir vətəndaşa tanınan konstitusional hüquqdur və onun toxunulmazlığı qanunla qorunur. Ölkəmizdə multikultural mühit təkcə sosial-mənəvi kontekstdə deyil, həm də dini tolerantlıq və dözümlülük

mühitində mövcuddur. Ancaq bəzən bütün cəmiyyətlərdə dinin müxtəlif qüvvələr tərəfindən istismar olunması və hətta ondan siyasi məqsədlər üçün istifadə edilməsi hallarına da rast gəlinir. Belə hallar dindən ekstremizm vasitəsi kimi istifadə et-

məyə qədər gətirib çıxara bilər. Ona görə də dindən başqa məqsədlər üçün istifadə edilməsi yolverilməzdir. Din hər şeydən öncə ilahiyyat və mənəviyyat hadisəsidir. Onu adılşdırıb zərərli məqsədlər üçün istifadə edilməsinə yol vermək olmaz.

Din müqəddəsdir. Məhz elə dini dəyərlərimizin qorunması məqsədilə də ondan şəxsi istəkləri üçün istifadə edənlərin qarşısı qanunla alınmalıdır.

H.Babaoğlu bildirdi ki, qəbul edilməsi nəzərdə tutulan qanun da elə buna xidmət edəcək:

- Biz eyni zamanda bilirik ki, din sırf sosioloji kontekstdə hər nə qədər fərdi hadisədirsə, bir o qədər də kütləvidir. Yeni dinin idrak edilməsi ayrı-ayrı fərdlərin dərk etmə hadisəsidirsə, onun rituallaşması və ayinləşməsi artıq kütləvidir. Ona görə də kütləvi şüurda, yeni ictimai şüurda din obyektiv əsaslarda formalaşmalıdır. Bu çox vacibdir. Çünki məqsəddən yayınırılan hər hansı ideologiya cəmiyyətin ümumi maraqlarına zidd olan nəticələrə gətirib çıxara bilər. Ona görə də yeni qanun bütün bunların müqəddəs dinimizin və cəmiyyətimizin maraqlarının lehinə nizamlaşdırılması üçün yaxşı hüquqi baza ola bilər.

Mələhət Rzayeva

“Qərər olmasa, uşaqlarla bağlı dəyişikliyi dəstəkləyirik”

Tural İrfan: “Yoxsa kimsə öz uşağını məscidə apardığı üçün ona cinayət işi açılacaqs, bunu təqdir edə bilmərik”

də tutulan dəyişiklikləri təqdir edib. Ekspertin sözlərinə görə, “Dini etiqad azadlığı haqqında” qanuna dəyişiklik edilməsi ölkəmizdə dinə, mənəvi dəyərlərə saygının və diqqətin təzahürüdür: “Dini ayinlərin dini mərkəzlərdə, ibadət yerləri və ziyarətgahlarda keçirilməsi vacibdir. Əslində ölkəmizdə tarixən belə olub. Fəqət bəzi xarici ölkələrin din pərdəsi altında ölkəmizdə inancılı insanların etiqadından sui-istifadə edilir. Ara-sıra küçələrdə yürüş keçirmək cəhdləri olur. Dini siyasi alətə çevirmək cəhdləri yolverilməzdir. Din siyasətə bulaşmamalı, saf və müqəddəs qalmalıdır. Siyasi gedişlərə alət edilməməlidir. Dini titullara gəldikdə isə bunu ümumiyyətlə, gereksiz hesab edirəm. İslam dinində dini titul yoxdur. Olsaydı, ilk olaraq Peyğəmbərin özünə, səhabələrə verilərdi. İslamda “Hacı, Məşədi, Kərbəlayi, axund, ayətullah...” və s. titulları yoxdur. Bunlar Hindistan brahmanları, xristianlıqda orta əsrlərdəki istismarçı kilsə hakimiyyəti kimi insanları istismar etmək üçün ortaya atılıb. Xüsusi ali imtiyaz qazanmaq üçün “ruhanilərin” uydurduğu biətlər, yeni dinə sonradan soxulmuş elementlərdir. Odur ki, mən dini titulların əleyhinəyəm. Titul ancaq “ruhanilərin” nəzir mövsümlərində maddiyyat əldə etməsinə xidmət edir ki, bu da onları əsas mənəvi dəyərlərdən uzaq salır”.

İslamşünas vurğulayıb ki, **Azərbaycanda uşaqlara dinin məcbur tədrisi heç vaxt olmayıb:** “Ölkəmizdə islamdan başqa dinlərə uşaqları yönləndirmək problemi yoxdur. Burada söhbət islamdan gedir. Obyektiv yanaşma olsa, qərər olmasa, uşaqlarla bağlı dəyişikliyi dəstəkləmək olar. Yoxsa kimsə öz uşağını

məscidə apardığı üçün ona cinayət işi açılacaqs, bunu təqdir edə bilmərik. Sözü açığı, bu dəyişikliyin alt qatını bilmirəm. Çünki müzakirəyə açıq olmayıb. Ancaq ümumən, dini radikalizm və ekstremizmə qarşı atılan bütün addımlar gecikmiş olsa da, təqdirəlayiqdir”.

T.İrfanın qənaətinə, dini təhsil almaq üçün xarici ölkələrə göndərilən insanlar radikal fikirlərə yiyələnərək məscidlərdə dövlət əleyhinə təbliğat aparırlar. Bunun qarşısı alınmalıdır:

“2016-cı ildə Dini Komitənin sədr müavini Gündüz İsmayilov demişdi ki, Bakı İslam Universitetində təhsil alanların əksəriyyətinin əsas məqsədi formal da olsa, ali dini təhsil haqqında diplom əldə etmək, dini ayin və mərasimləri yerinə yetirməklə imtiyaz qazanmaq, hərbi xidmətdən möhlət almaqdır. Yəni ali təhsilin güzəştələrindən istifadə etməkdir. Eyni zamanda, aparılan təhlillərdən aydın olur ki, ölkə ərazisində xarici dini təbliğatın qarşısının alınması fonunda bu universitetin məzunlarının potensialı tam qaneedici deyil. Universiteti bitirənlərin bir qisminin dini və dünyəvi biliklərə dərin yiyələnməmələri, yüksək bacarıq nümayiş etdirməmələri, xarizmatik dini şəxsiyyət kimi formalaşmamaları onların ölkədə xarici dini dairələrin maraqlarına xidmət edən qüvvələrə qarşı alternativ kimi çıxış etmək potensialını minimuma endirir. Xatırladım ki, hazırda həmin universitetin 3550 nəfər məzununu Təhsil Nazirliyi tərəfindən dövlət nümunəli diplomlarla təmin edilməyib. Fəqət Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi nəinki problemin həllinə çalışır, 3550 məzundan birini belə qəbul edib dərini dinləmir. Məhz bu fəsadların aradan qaldırılması üçün qanuna dəyişiklik edilməsinə böyük ehtiyac var. Dini sahədə təxirəsalınmaz islahatların aparılmasını zəruri sayıram”.

İsmayıl Qocayev

Validəynlər diqqətli olmalıdır

Hətta LGTB rənglərinin uşaq corablarında təbliğinə də rast gəlinir

Azərbaycanda mağazalarda açıq-aşkar marixuananı təbliğ edən geyimlər satılır. Belə ki, 3-14 yaşlı geyimlərdə bu cür təbliğata çox rast gəlinir.

Mövcud durum az yaşdan uşaqlarda pis verdişlərə meyilləndirmə yarada bilər. **Mövzu ilə bağlı psixoloq Fərqanə Məhmanqızı “Şərq”ə danışıb. Onun sözlərinə görə, göz bir şeyi görməyə öyrəşirsə, artıq adiləşir:** “Nə isə adiləşdiyi vaxtda ictimai qınaq yaranmır. Validəynlər buna daha çox nəzarət etməlidir. Hətta LGTB rənglərinin uşaq corablarında təbliğinə də rast gəlinir. Bu, doğru olmayan halların evimizə qədər gəlib çıxmasına şərait yaradır. Hər kəs öz məsuliyyətini dərk etməli və maariflənməlidir”.

Aygün Tahirqızı

Azad olunan ərazilərə ceyranlar buraxılacaq

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi işğaldan azad olunan ərazilərdə heyvanların reintroduksiya tədbirlərini davam etdirəcək.

Bunu Trend-ə açıqlamasında Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Bioloji Müxtəlifliyin Qorunması Xidmətinin rəisi Firudin Əliyev deyib.

Onun sözlərinə görə, hazırda bu istiqamətdə işlər davam etdirilir:

“Bildiyiniz kimi, biz Şirvan Milli Parkında yetişdirilən ceyranları Acınohur çölünə buraxmışıq. Bu istiqamətdə təcrübə var. Biz həmin heyvanları işğaldan azad olunan ərazilərdə də buraxmaq istəyirik. Təbii ki, bunun üçün təhlükəsizlik tədbirləri görülməlidir. Bu tədbirlər görüldəndən və ərazilər minalardan təmizləndəndən sonra bu tədbirlər də geniş vüsət alacaq”.

Bakı şəhərində narkotik maddələri və əxlaqsızlığı təbliğ edən uşaq geyimlərinin satışı həyata keçirilir. Həmin geyimlər 3-14 yaş aralığında olanlar üçün nəzərdə tutulub. Həmin məlumdur ki, bu yaş dövrü uşaqların özünüdərk etmə mərhələsi hesab olunur.

Belə bir mərhələdə uşaqlara və onların gələcək həyatına mənfi təsir bağışlaya biləcək geyimlərin satışı valideynləri olduqca narahat edir. Bu geyimlərin satışı ilə məşğul olan satıcıların həmin məsələ barədə fikirləri isə daha maraqlıdır. Onlar deyir ki, sözügedən uşaq paltarları hazırda dəbdədir və çox satılır. Geyimlər trend halına çevrilib və artıq çox satıldığı üçün sayı azalıb. Bu isə o deməkdir ki, bir çox hallarda valideynlərin diqqətsizliyi, məlumatlılığı, savadsızlığı sa-

İndi uşaqların əksəriyyəti xarici dildən anlayışı var

Bakıda narkotik maddələri və əxlaqsızlığı təbliğ edən uşaq geyimlərinin satılması nəzarətə alınmalıdır

yəsində gələcəkdə ailələrdə özünü göstərəcək dəhşətli kabus artıq həmin evlərin qapısından içəri girib.

Məsələ haqqında “Şərq”ə münasibət bildiren “Təmiz Dünya” İctimai Birliyinin sədri Mehriban Zeynalova deyir ki, geyimlərin satıldığı yerlərdə araşdırmalar aparıb, satıcılara xəbərdarlıq edilməlidir: “Həmin məsələyə iki kontekstdən yanaşmaq lazımdır. Birincisi, bunu müzakirə etmək bir az da məsələnin böyüməsinə gətirib

çıxara bilər. Digər tərəfdən isə yanaşdıqda, nəzərə almalıyıq ki, uşaqların əksəriyyəti dil öyrənir və onlar üçün belə yazılar cəlbedici ola bilər. Sahibkarlara bu cür malların satıl-maması üçün, ilk növbədə, bir sıra şərtlər qoyula bilər. Düşün-mürəm ki, sahibkarlar bunu bil-

“Sahibkar bu geyimləri xaricdən gətirir və ola bilsin ki, üstündə nə yazıldığından məlumatlıdır”

bilə təbliğ etsinlər. Sadəcə olaraq, bəzəkli və diqqətçəkən geyimlər olduğu üçün satıcılar fikirləşir ki, müştəriləri özünə

cəlb edəcək və beləliklə daha çox satış edəcəklər. Onları birdən-birə cərimələyib, cinayət məsuliyyətinə cəlb etmək də düzgün olmaz. Hesab edirəm ki, belə halların qarşısını almaq üçün son dərəcə ehtiyatlı olmaq lazımdır. Bu geyimlərin satıldığı yerlərə gedib, araşdırma aparmaq, satıcıların mövqeyini öyrənmək çox vacibdir. Daha sonra bu barədə onları məlumatlandırmaq və xəbərdarlıq etmək gərəkdir. Əslində, həmin mallar, ilk olaraq, gömrük tərəfindən yoxlanılmalıdır. Sahibkar bu geyimləri xaricdən gətirir və ola bilsin ki, üstündə nə yazıldığından məlumatlıdır. Lakin gömrük əməkdaşları xarici dil biliyinə sahib olduqları üçün bunlara nəzarət etməlidirlər. Məsələ barəsində onlar da bir az diqqətli davransalar, sözügedən halların qarşısı alınmış olar”.

Aytac Ali

“Pərviz Bülbüləyə ayıb olsun”

Vüqar Əbdülov: “Biz də onları öz meydançamıza buraxmırıq.”

ustadı Vüqar Əbdülov deyib. O, həmkarlarına da irad bildirib: “Əvvəllər ustadlarımız, məsələn, Nizami Rəmsi, Ağasəlim Çıldaq öz sanballarını qoruyublar. Onlar müharibənin çətin vaxtlarında

mis yaza bilirlər. Bunu səhnələrə, arənaya çıxarmaq əvəzinə, vermişik uşaq-muşağın əlinə ki, al bunu xırdala.

Belələri çoxalıb, yeni dərinliyinə gedə bilməyənlər üzdən suyu bulandırır-lar. Bir neçə bulaq var, ordan ola bilmirlər, gözləyirlər suyu axırda bulan-dırırlar. Ustalara müraciət etmək la-zımdır. Biz neçə dəfə Pərvizə demişik. Tək o deyil, ona qoşulan bir neçə nəfər də var. Onlar deyirlər, bu mənim layi-həmdim, “YouTube” səhifəmdir. Söylə-yirlər ki, meydançamızı ayırdı. Biz də onları öz meydançamıza buraxmırıq. Xiridarlar da həmin meyxanaçıları gör-mək istəmir. Mənə deyiblər ki, Pərvizi gətirmə. Elə vaxtlar var idi ki, deyirdi-lər Pərviz olmasa gəlməyin. Onda meyxana deyirdi. İndi söyləyirlər ki, lazımdır deyil. Çünki gəlir orda quyruc bulayır. O, meydanda oynaya bilmir. Artıq öz janrını dəyişib, bizim oyunu oynamaq istəmir”.

Samirə Ərənlinski

“Meyxana ciddi sənətdir. Amma janr olaraq şitləşdiriblər. Bəzi akt-yorlar şit davranmağa başladılar. Guya meyxanaçılar yüngül və tərbiyəsizdirlər. Bu mənim xoşuma gəlmir. Onlara səslənirəm ki, belə etməsinlər. Meyxana dəyəri olan sənətdir. Vaxtilə ağsaqqallarımız bu janra qulaq asıblar”.

“Şərq” xəbər verir ki, bu sözləri “Səhər-səhər” verilişində meyxana

xalqa dəstək olublar. İndi də biz əsgə-rimizin, qazimizin, dövlətimizin yanın-dayıq. Çox ciddi işlə məşğulduq. Bəzi saytlar bir nəfəri götürürlər, onun üzə-rindən yazırlar. Misal üçün, Pərviz Bülbüləyə səslənirəm, ayıb olsun. Lazım deyil belə şeylər etmək.

Meyxana folklor kimi kinoya, tama-şaya düşüb. Cəfər Cabbarlı kimi dahi tamaşalarında, əsərlərində meyxanaya yer verib. Bu, sadəcə bir şey deyil. Yaxşı ustadlar var, ciddi meyxanalar deyirlər, böyük şairlərin şeirlərinə nəzirə, təx-

Moskvaya toylara göyər-ti qiymətinə getməyə dəyməz

Sevil və Sevinc bacıları yenə aranı qarışdırdılar

Sevil və Sevinc bacıları “Səhər mərkəzi” verilişində qonaq olublar.

“Şərq”in məlumatına görə, onlar pandemiya dövründə gəlir əldə etdikləri sahələrdən danışiblər. Sevil deyib ki, sosial şəbəkələr, “YouTube” və reklamlardan pul qazanırlar: “Təbii ki, koronadan əvvəlki dönmədəki kimi deyil, amma gileylənirik. Yenə də Moskvaya göyər-ti qiymətinə getməyə dəyməz. Biz burada rahatıq. Fikrimcə, insan özünə və sənətinə qiymət verməlidir. Orda illərlə yaşayıb, çalışan, öz sözünü deyən müğənnilər də var. Burdan gedən həmkarlarımız ordaki müğənnilərə də mane olurlar. Elə qiymətə ifa edirlər ki, insanlar düşünür ki, bir nəfər çağırmaq-dansa, Azərbaycandan 10 müğənni dəvət edərdim. Ona görə haqsızlıq olduğunu düşünürəm. Allah bizə dər-də verib, öhdəsindən gəlmək lazımdır. Ora köçmək məcbur deyil”.

Sevinc isə bu haqda danışmaq istəmədiyini söyləyib: “Məncə, hərə özünə üçün çalışır. Yeni bu gün infeksiya var, ucuz qiymətə oxuyursan. Post-pandemiya dövründə qiyməti qaldıra bilməyəcəksən. Ona görə öz işləridir”.

Samirə

“Zakir Hindistan oğlanlarına oxşayırdı”

Könül Xasıyeva həmkarı ilə tanışlığından danışib

Xalq artisti Könül Xasıyeva “Söhbət var” verilişində qonaq olarkən məktəb illərindən və həmkarı Zakir Əliyevlə tanışlığından danışib.

“Şərq” xəbər verir ki, o, Z.Əliyevlə Bülbül adına orta ixtisas məktəbində bir sinifdə oxuduğunu söyləyib:

“Bir partada oturmuşuq. Zakir Hindistan oğlanlarına oxşayırdı, çox şirin idi. Elə gözəl idi ki... Evdə məktəb vaxtlarından şəkllərimiz də var. Bütün qızlar, hamımız Zakiri sevdik, onun üstündə dava edirdik. Həm də xarakteri yaxşı idi. Mülayim insan idi”.

Samirə

Nazənin saçlarının rəngini dəyişib

Müğənni Nazənin Salayeva görünüşündə dəyişiklik edib.

“Şərq” xəbər verir ki, o, qısa sarı saçlarını qaynaqla uzadaraq rəngini dəyişib. Qəhvəyi rəngli saçları ilə yeni fotosunu instaqram səhifəsində paylaşmış.

Samirə

Niyaməddin Musayev özünü yaxşı hiss edir

Məleykə Əsədova 30 illik dostunun səhhətindən danışib

Aktrisa Məleykə Əsədova koronavirusa yoluxan Xalq artisti Niyaməddin Musayevin səhhəti haqqında danışmış.

“Şərq” xəbər verir ki, o, bu barədə instaqram səhifəsində yazıb. N.Musayevlə fotosunu paylaşan sənətçi bunları söyləyib: “30 illik sənət dostum, sənətkar, həqiqi insan Niyaməddin Musayev 5 gündür ki, Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasına “COVID” xəstəliyi ilə ağır formada yerləşdirilib. Göyde Allah, yerdə savadlı tibb işçilərinin

sayəsində Niyaməddin müəllim dünəndən özünü yaxşı hiss edir.

Tez sağal, sənətkar. Birlikdə verilişlərdə iştirak etməliyik. Azərbaycanda çox savadlı həkimlərimiz var. Bu xəstəliklərin baş aldığı zamanda həkimlərin əziyyətini qiymətləndirmək və təşəkkür etmək lazımdır. Allah Niyaməddin müəllimin simasında bütün sənətkarlarımızı qorusun.

Özümüzü, yaxınlarımızı qoruyaq. Xəstə olduqda evi tərk etməyək. Qayda-qanunlara tabe olaq. Hər bir qanın sağlamlığımız üçündür. Allahımıza dua edək”.

Samirə Ərənlinski

“Hələ ki, kədərli günlərimi yaşayıram”

Bir müddət öncə Xalq artisti Nazpəri Dostəliyevanın oğlu Əli 41 yaşında, infarktdan dünyasını dəyişdi. Bu qəfil ölüm xəbəri bütün sənət dünyasını dərinlən sarsıtdı. Sonralar Nazpəri xanım instaqram səhifəsində paylaşım edərək kədərini dilə gətirdi.

“Şərq” də xalq artistinin özü ilə əlaqə saxlayaraq, başsağlığı verib. Sənətkar çətin günlərində onunla marqlananları yada salıb:

“Bütün insanlara minnətdarlığımı bildirirəm. Bu dövrdə mənə tək qoymadılar. Həm öz Vətənimizdən, həm

Nazpəri Dostəliyeva media nümayəndələrindən razılıq edib

də Rusiyadan, Almaniya-dan mənə yazıb diqqət göstərnlərə can sağlığı arzu edirəm. Allah razı olsun. Hələ ki kədərli günlərimi yaşayıram. İndi hansısa bir hissimi açıqlaya bilmərəm. Mən mətbuatdan, media nümayəndələrinin hər birindən razıyam. Həmin baş sağlığı verdiniz. Baxmayaraq ki, pandemiya insanları qorxudub. Amma ürəkdən dərdimə şərik oldunuz”.

Samirə

Murmansk və Reykyavik şəhərləri

Dünyada ən uzun müddətli oruc məhz bu şəhərlərdə tutulur

Bu ilki Ramazan yaz ayına təsadüf etdi. İlbelil də irəliləyərək qışa, getdikcə də payız aylarına düşəcək.

Dünyamız belə dolanarkən bu il ən uzun müddət oruc tutacaq şəhərlərin adları açıqlanıb. Türkiyə

Dəyanət İşləri Başqanlığının hazırladığı imsaq vaxtları təqvimində hansı ölkələrdə orucun neçə saat sürəcəyi göstərilir. "Şərq" "milli-yet.com"a istinadən xəbər verir ki, bu il ən uzun müddət - 18 saat 14 dəqiqə oruc tutulacaq şəhərlərdən biri İslandiyanın paytaxtı Reykyavikdir.

Reykyavik Yer kürəsinin ən ucqar şimal nöqtəsində yerləşir. Və həтта yay aylarının da soyuq keçdiyi bir yerdir. Bu il Ramazan ayı mayın 12-13-də bitəcək. Bu, gündüzlərin iyul ayınadək uzandığı müddətdir. Belə bir vaxtda dünyanın dörd bir yanındakı müsəlmanlar üçün oruc saatları da fərqlidir. Bəzi ölkələrdə nisbətən qısa, bəzində nisbətən uzun. Ramazanda ən uzun müddət oruc tutulacaq şəhərlər planetimizin hər iki yarımkürəsindəki ən ucqar nöqtələrdir. Şimal yarımkürəsində ən uzun müddətli oruc Rusiyanın Murmansk şəhərində tutulacaq. Murmanskın ardınca İslandiyanın paytaxtı Reykyavik gəlir. Reykyavikdə iyun ayında günəş demək olar ki, heç qurub etmir. Lakin Ramazanın hər il 10 gün irəli gəldiyi nəzərə alınarsa, qarşdakı illərdə Reykyavikdə də oruc saatları nisbətən qısılacaq. Maraqlıdır ki, Ramazan dekabr ayına təsadüf edəcəyi zaman ən qısa oruc tutulacaq şəhər də Reykyavik olacaq.

Mələhət

Ev tikintisi zamanı xəzinə tapdı

Bütün qızıl və gümüşlər səlahiyyətli şəxslərə təhvil verilib

Hindistanın Telanga əyalətinin bir tarlada ev inşası üçün qazıntı aparən işçilər qızıl və gümüşlə dolu saxsı qab tapıblar.

Jangaon bölgəsinin Pembarti kəndində tapılan saxsı qabdan təxminən 190 qram qızıl, 1.72 kiloqram ağırlığında gümüş çıxıb.

"Şərq" türk mediasına istinadən xəbər verir ki, təxminən bir metr dərinlikdə tapılan xəzinə daha sonra səlahiyyətli şəxslərə təhvil verilib.

Xəzinənin dini əhəmiyyətə sahib olduğunu iddia edən sakinlər dua ediblər.

Səlahiyyətli qabın içindən 51 qızıl muncuq, 22 qızıl sırğa, 11 qızıl boyunbağı, 26 gümüş çubuq, 5 gümüş zəncir və 6.5 qram ağırlığında yaqutun olduğunu qeyd ediblər.

Jangaon bölgəsinin memuru Rajendra Prasad bildirib: "Kəşf xəbərini aldıqdan sonra qiymətli əşyaları xilas etdik. Torpaq sahibinə bölgədəki hər hansı bir qazıntı işinə növbəti əmrə qədər başlamağı tapşırıdım".

Yeganə

Erməni hərbcilərin maketlərini onlar hazırlayıb

Biri Venesiyada təhsil alır, digəri heykəltaraşlıqdan dərs deyir

Bakıdakı Hərbi Qənimətlər Parkında nümayiş olunan erməni əsgər və zabitlərin maketlərinin hazırlanmasında üç heykəltaras - Kamran Əsədov, Müşfiq Heydərov və Rəşid Məhərrəmov iştirak edib. Onlar birlikdə 26 heykəl ərsəyə gətiriblər.

Azvision.az-ın əməkdaşı heykəltaraşlar Rəşid Məhərrəmov və Kamran Əsədov ilə söhbətəşib.

- İlk növbədə sizi tanımaq istərdik.

Rəşid Məhərrəmov: - Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasını bitirmişəm. Akademik təhsilim var. Bir çox məşhur heykəltaraşların emalatxanalarında işləmişəm. Hazırda Venesiyada təhsil alıram.

Kamran Əsədov: - Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasını bitirmişəm. Fərdi emalatxanamızda işlərimizi davam etdiririk və kənar universitetlərdə heykəltaraşlıqdan dərs deyirəm.

- Maraqlıdır, bu iş məhz sizə həvalə edildi. Təklif kimdən gəldi?

Rəşid Məhərrəmov: - Övvəllər də bir çox tanınmış insanların, qəhrəmanlarımızın maketlərini hazırlamışam. Məsələn, Mübariz İbrahimovun heykəlinin müəllifiyəm. Yəqin ki, əl işlərimi görüb bəyəniyələr.

Kamran Əsədov: - Biz bu işlərlə məşğul oluruq deyə müraciətlər edildi. Layihə 3 nəfər arasında bö-

lüşdürüldü. 16 heykəl Müşfiqlə mənə, 10-u isə Rəşidə məxsusdur.

- Erməni obrazlarını hansısa nümunələr əsasında hazırlamısınız, yoxsa fantaziyanızın məhsuludur?

Rəşid Məhərrəmov: - Mediadan ermənilərə məxsus faktları araşdırmışam. Əlbəttə, öz ideyam əsasında hazırlamışam. Konkret hansısa adamın obrazı deyil.

Kamran Əsədov: - Çalışdırdı ki, ən eynəcər obrazlar olsun. Adətən cəhd edirik ki, makisumum gözəl bir şey işləyək. Bu dəfə isə əksinə oldu. Vaxt aparən və çətin proses idi. Qartal burun formaları, kəllə sümüyünün arxalının olmaması və digər cizgilərdən istifadə edib hazırladıq.

- Maketləri hazırlamaq üçün nə qədər vaxt lazım oldu?

Rəşid Məhərrəmov: - Yanvar ayından indiyə qədər gecə-gündüz işləyirik. Normalda 30 heykəli bir ilə və daha çox müddətə hazırlayırlar. Amma biz 3 ay yarım bitirdik.

- Bilmək olar, maketlər üçün nə qədər qonarar almısınız? Bu, oxucularımız üçün də maraqlıdır.

Kamran Əsədov: - Yaxşı olar ki, sirr qalsın.

Rəşid Məhərrəmov: - Mən də açıqlamaq istəməzdim.

15 milyon ödəyiblər

Albert Rijinin qətli üçün sifarişçilərin nə qədər pul ödədikləri açıqlanıb

"Qanuni oğru" Əli Heydərovun (Albert Rijiy) qətli üçün sifarişçilərin nə qədər pul ödədikləri açıqlanıb.

"Şərq" REN TV-yə istinadən bildirir ki, Albert Rijinin qətlini sifariş edənlər təqsirləndirilən şəxs qismində saxlanılan Mətləb Sultanova 1,5 milyon rubl ödəyiblər. Bu məbləğə killər "Aliye parusa" yaşayış kompleksində mənzil kirayələyib, həmçinin özü və rəfiqəsi üçün fitnes-klubda abonent ödənişləri həyata keçirib. Bundan əlavə Sultanov əlavə daha bir mənzil də kirayələyibmiş. Elə bu mənzildə də o, hüquq-mühafizə orqanları əməkdaşları tərəfindən yaxalanıb. "Rijiy"nin "Aliye Parusa" yaşayış kompleksində qətlə yetirildiyi bazar ertəsi məlum olub. İlkən açıqlamalara görə, qətl döyüş tapança-pulemyotu vasitəsilə həyata keçirilib. Hadisə ilə bağlı cinayət işi açılıb, təhqiqat aparılır. Müstəntiqlər "Rijiy"nin qətlinə iki mülahizə üzərində işləyir. Bir mülahizə budur ki, oğru dünyası "avtoriteti" hüquq-mühafizə orqanları ilə əməkdaşlıq etdiyi üçün qətlə yetirib. İkinci mülahizə isə Rijinin məşhur "qanuni oğru" Nadir Səlifovun (Quli) qətlinin gizli sifarişçisi olmasından ibarətdir.

Mələhət

Kərəm Bürsindən örnək addım

Türkiyəli aktyor Kərəm Bürsin örnək addımı ilə gündəmə gəlib.

Aktyor "Türk Kızılay koronavirus" layihəsinə dəstək üçün 34 min 840 TL (təxminən 7 min 302 manat) ianə edib.

Qeyd edək ki, aktyor hazırda "Sen çal kapımı" serialında rol alır.

Beynəlxalq İxtiraçılıq və Biznes İnstitutu KURSLAR

-MÜHASİBAT (2 AY)

-Mobil telefonların təmiri (3 ay)

-KOMPYUTER (1-3 AY)

-KOSMETOLOGİYA və VİZAJ (3 AY)

-KİŞİ və QADIN BƏRBƏRİ (1-3 ay)

-Dizayn (3-6ay)

-Masaj (3 ay)

-Biçmə - Tikiş (3 ay)

-Məktəb Psixologiyası (12 ay)

Tel: (012) 489-08-84

Mob: (070) 241-28-67

www.az-baku.com

Baş redaktor: Akif Aşırılı

Baş redaktorun i müavini: Yusif Nəzərli

Redaktor: Ayyət Əhməd

Reportyorlar qrupu: Mələhət Rzayeva, Şeymə Bayramova, İsmayıl Qocayev, Yeganə Bayramova, Kənan Eynuroğlu, Kənan Novruzov, Aynurə Penahqızı

Texniki heyət: Rəfət Dadaşov, İmamcan Əliyev

Qəzet "Şərq" in kompyuter mərkəzində yığılır, səhifələri və "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzet Mətbuat və İnformasiya Nazirliyində qeydə alınıb. Lisenziya: 535
www.sherg.az
e-mail: sherq-1996@mail.ru

Ünvan: Mətbuat prospekti, "Azərbaycan" nəşriyyatı.
Telefon: 447-32-41
538-44-50, internet 538-44-15, indeks: AZ1073

Hesab nömrəsi: "Kapitalbank" in ASC
1 sayılı Nəsimi filialı 9900003611
SWIFT BIK: AIBAZZK h h AZ17AIB38070019441100466111
Kod 200112 M/H AZ37NABZ0135010000000001944
VÖEN 1300414651 Indeks: 0330 Tirajı: 2550 Sifariş: 678

Dünyanın ən böyük dovşanı oğurlandı

Polis hər yerdə Dariusu axtarır

Keçmiş Pleyboy modeli və məşhur dovşan yetişdiricisi Annette Edvardsın dovşanı qaçırılıb. Model İngiltərənin Vorçester şəhərində evindən oğurlanan dovşanı tapan şəxsi mükafatlandıracağını açıqlayıb.

"Şərq" "Ntv.com.tr"-yə istinadən bildirir ki, 129 santimetr uzunluğundakı Darius adlı heyvan 2010-cu ildə Ginnesin dünya rekorduna düşüb və o vaxtdan bəri dünyanın ən böyük dovşanı olaraq rekordunu qoruyur.

68 yaşlı bir uşaq anası A.Edvards 10 yaşlı dovşanının itkin düşməsindən çox kədərləndiyini və polisin hər yerdə Dariusu axtardığını söyləyib. Lakin bu günə qədər şübhəli şəxslərin olduğuna dair heç bir detal tapılmayıb.

Yeganə

İliq su ilə doldurulmuş əlcək

Bu foto sosial mediada gündəm oldu

Sosial mediada ilıq su ilə doldurulmuş əlcək fotosu geniş müzakirələrə səbəb oldu.

Braziliyada izolyasiya alınan koronavirus xəstələrinə toxunma hissi verməsi üçün əllərinə bağlanı-

lan isti su ilə doldurulmuş əlcək fotosu bir çox izləyicilər tərəfindən paylaşılıb.

Həmin fotoya bəziləri "Tanrının əli" şərhini yazarkən, bəzi tibb işçiləri isə bunun hazırda istifadə edildiyini bildiriblər.

Mütəxəssis Eric Feigl-Ding xəstələrin tək başına öldüyü, sevdiklərinin toxunmasını arzuladığı xəstəxana otaqlarında bu duyğunu təqlid etmək üçün tibb bacıları tərəfindən belə bir şeyin hazırlandığını yazıb. (medicina.az)

Qeyd edək ki, psixoloqlar bunun hətta ölüm sayını belə azalda biləcəyini hesab edirlər.

Əsrin fırıldaqçısı vəfat etdi

Bernard Medoff 150 il həbs cəzasına məhkum edilmişdi

Onlarla milyard dollarlıq fırıldaqə görə 150 il həbs cəzasına məhkum edilmiş Bernard Medoff ABŞ-da həbsxanada vəfat edib.

Sputnik Azərbaycanın məlumatına görə, "əsrin fırıldaqçısı", "əsrin piramidasının qurucusu" adlandırılan Medoff NASDAQ fond birjasının direktorlar şurasının sədri olub.

1960-cı ildə Medoff Uoll-Stritdə "Bernard L.

Madoff Investment Securities LLC" firmasını təsis edərək 2008-ci il dekabrın 11-dək ona rəhbərlik edib. Həmin vaxt o, dünya tarixində ən iri maliyyə piramidasını qurmaqda itiham edilib. Bildirilir ki, biznesmenin maliyyə fırıldaqından 3 milyonadək insan zərər görüb. Maliyyə itkiləri 17,5 milyard dollar olub. 2009-cu il iyunun 29-da Bernard Medoff Nyu-York məhkəməsinin hökmü ilə 150 il həbs cəzasına məhkum edilib.

Medoff haqqında Hollivud da film çəkib: 2017-ci ildə ekranlara çıxan "Yalançı, Möhtəşəm və Dəhşətli" filmində fırıldaqının rolunu Robert de Niro canlandırır.

Erməni hərbiçilərin maketlərini onlar hazırlayıb

Biri Venesiyada təhsil alır, digəri heykəltaraşlıqdan dərs deyir

Bakıdakı Hərbi Qənimətlər Parkında nümayiş olunan erməni əsgər və zabitlərin maketlərinin hazırlanmasında üç heykəltaraş - Kamran Əsədov, Müşfiq Heydərov və Rəşid Məhərrəmov iştirak edib. Onlar birlikdə 26 heykəl ərsəyə gətiriblər.

Azvision.az-ın əməkdaşı heykəltaraşlar Rəşid Məhərrəmov və Kamran Əsədov ilə söhbətəlib.

- İlk növbədə sizi tanımaq istərdik.

Rəşid Məhərrəmov: - Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasını bitirmişəm. Akademik təhsilim var. Bir çox məşhur heykəltaraşların emalatxanalarında işləmişəm. Hazırda Venesiyada təhsil alıram.

Kamran Əsədov: - Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasını bitirmişəm. Fərdi emalatxanamızda işlərimizi davam etdiririk və kənar universitetlərdə heykəltaraşlıqdan dərs deyirəm.

- Maraqlıdır, bu iş məhz sizə həvalə edildi. Təklif kimdən gəldi?

(Davamı səh: 15-də)

"Onun qanı axarsa cadu pozulacaq..."

Ata 4 yaşlı qızına kabus yaşatdı

Türkiyənin Adana bölgəsində ona cadu edildiyini iddia edən Mustafa adlı şəxs yaşadığı birmərtəbəli evinin üstünə çıxaraq 4 yaşındakı qızı Elanı aşağı atmağa cəhd edib. Qızının qanı axarsa cadunun batıl olacağını deyən adamın əlindən azyaşlını babası xilas edə bilib.

Hadisə günorta saat 12 rədlərində Tellidere məhəlləsində baş verib. Mustafa A. evdəki gül dibçəklərini və bankları yerə atan zaman məhəllə sakinləri onu görüb və dərhal polisə zəng ediblər. Şikayət üzrə hadisə yerinə polis və tibb işçiləri gəlib. Polislər müdaxilə etmək istəyən vaxt hə-

min şəxs "qızımı aşağı atacam, əgər onun qanı axsa cadu pozulacaq" deyib. Hadisədən qorxan azyaşlı Ela "Ata, qurban olum, mənə yerə atma, evə, anama gedək" deyərək yalvarıb. Bir az keçəndən sonra Mustafanın qayınatası Mehmet Y. hadisə yerinə gəlib. O, kürəkənindən uşağı buraxıb dərhal təslim olmasını xahiş edib. Bu zaman Mustafa damdakı xortumla aşağına sulamağa başlayıb. Daha sonra o, qayınatasının dama çıxmağına icazə verib və ətrafdakılar olanları böyük bir təəcüblə izləyiblər. Mustafanın bir anlıq fikrinin dağılmasından istifadə edən Mehmet bəy nəvəsini onun əlindən xilas etməyə nail olub. Polislər tərəfindən gözyaşardıcı qazla zərərsizləşdirilən Mustafa A. həbs edilib.

Bu şəxsin psixoloji problemləri olduğu və evdəki əşyaları sındırdığı bildirilib. Məlum hadisədən əvvəlki gecə evdə dəm qazını açaraq həyat yoldaşı Edaya "cənnətə gedəcəyik" dediyi də iddia edilir.

Aytac Ali

Karanın 2 yaşı oldu

Məşhur cütlük evlərində sadə qonaqlıq təşkil ediblər

Aktor Burak Özçivitlə Fahriye Evcen cütlüyü oğlu Karana ad günü keçiriblər.

Onlar 2 yaşı tamam olan övladları üçün evlərində sadə qonaqlıq təşkil ediblər.

Bununla bağlı Evcen İnstagram hesabında fotolar paylaşılıb. O "İllərimiz hər zaman gülərək, sevinc dolu keçsin. Nə yaxşı ki, doğuldun canım oğlum" sözlərini yazaraq, ad günündən çəkilən şəkilləri bölüşüb.

Övladları Karan üçün heç bir hədiyyə qəbul etməyən cütlük onun adına xeyriyyə fondlarına bağışlanan ianələr üçün minnətdarlıqlarını bildiriblər.